Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2025)0278

Jämställdhetsstrategin 2025

Europaparlamentets resolution av den 13 november 2025 om jämställdhetsstrategin 2025 (2024/2125(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

– med beaktande av artiklarna 8, 10, 19, 79, 83, 151, 153 och 157 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 1, 21, 23 och 24,

– med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades och undertecknades av parlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, och av kommissionens meddelande av den 4 mars 2021 *Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter* (COM(2021)0102),

– med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,

– med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor av den 18 december 1979 och dess allmänna rekommendationer,

– med beaktande av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som antogs den 12 december 2006,

– med beaktande av de avslutande iakttagelserna om Europeiska unionens kombinerade andra och tredje periodiska rapporter, som antogs av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning den 21 mars 2025, särskilt rekommendationerna i artikel 6,

– med beaktande av den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, som antogs av FN:s generalförsamling den 21 december 1965,

– med beaktande av FN:s Pekingdeklaration och handlingsplanen från Peking av den 15 september 1995 och av resultaten av dess översynskonferenser,

– med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) av den 31 oktober 2000 om kvinnor, fred och säkerhet,

– med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling av den 21 oktober 2015 och de mål för hållbar utveckling som fastställs i denna, särskilt mål 5 – ”Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt” och mål 3 – ”Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar” (inbegripet kvinnor och flickor), och de mål och indikatorer som rör dessa utvecklingsmål,

– med beaktande av Eurostats rapport från juni 2024 *Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context* – 2024 edition[1],

– med beaktande av kommissionens rapport från maj 2023 *EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*[2],

– med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konvention angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde av den 29 juni 1951 och av Internationella arbetsorganisationens konvention om våld och trakasserier av den 21 juni 2019,

– med beaktande av Internationella arbetsorganisationens resolution av den 14 juni 2024 om anständigt arbete och omsorgsekonomin,

– med beaktande av Europarådets konvention av den 11 maj 2011 om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen), som ratificerades av EU i juni 2023, samt de landsspecifika övervakningsrapporterna om genomförandet från expertgruppen för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Grevio),

---

1 Eurostat, ‘*Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition*, 2024, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Europeiska kommissionen, *EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*, 2023, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

– med beaktande av Europarådets rapport från april 2021 *Second General Report on GREVIO Activities*,

– med beaktande av rekommendationerna, rapporterna och resolutionerna från Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter och Europarådets organ,

– med beaktande av Yogyakartaprinciperna, som antogs i november 2006, och Yogyakartaprinciperna plus 10, som antogs i november 2017,

– med beaktande av de synpunkter som antogs av FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna den 31 mars 2016 angående meddelande nr 2324/2013, Mellet mot Irland, fotnot 6, punkt 7.7, och den 29 mars 2011 angående meddelande nr 1608/2007, L.M.R. mot Argentina, punkterna 9.3 och 9,

– med beaktande av EEG- och EU-direktiven, antagna från 1975 och framåt om olika aspekter av likabehandling av män och kvinnor (direktiv 79/7/EEG[3], direktiv 86/613/EEG[4], direktiv 92/85/EEG[5], direktiv 2004/113/EG[6], direktiv 2006/54/EG[7] och direktiv 2010/41/EU[8]),

---

3 Rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet (EGT L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

4 Rådets direktiv 86/613/EEG av den 11 december 1986 om tillämpningen av principen om likabehandling av kvinnor och män med egen rörelse, bland annat jordbruk, samt om skydd för kvinnor med egen rörelse under havandeskap och moderskap, EGT L 359, 19.12.1986, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.

5 Rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar, EGT L 348, 28.11.1992, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

6 Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, EUT L 373, 21.12.2004, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

7 Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet, EUT L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

8 Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare och om upphävande av rådets direktiv 86/613/EEG, EUT L 180, 15.7.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

– med beaktande av rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung[9] (direktivet om likabehandling oavsett ras) samt av kommissionens meddelande av den 18 september 2020 *En jämlikhetsunion: EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025* (COM(2020)0565),

– med beaktande av kommissionens förslag av den 2 juli 2008 till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning (COM(2008)0426) (det övergripande antidiskrimineringsdirektivet),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern[10],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF[11],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster[12],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU[13] (direktivet om balans mellan arbete och privatliv),

– med beaktande av Europeiska utrikestjänstens arbetsdokument av den 4 juli 2019 *EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019-2024*, vars tillämpningsperiod i november 2023 förlängdes till 2027,

---

9 EGT L 180, 19.7.2000, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

10 EUT L 338, 21.12.2011, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.

11 EUT L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

12 EUT L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

13 EUT L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 oktober 2020 *En jämlikhetsunion: EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och deltagande* (COM(2020)0620),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster)[14],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2381 av den 23 november 2022 om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder[15],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer[16],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 av den 14 maj 2024 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer[17],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1500 av den 14 maj 2024 om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av och lika möjligheter för kvinnor och män i fråga om anställning och yrke och om ändring av direktiv 2006/54/EG och 2010/41/EU[18],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1712 av den 13 juni 2024 om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer[19], (det omarbetade direktivet mot människohandel),

– med beaktande av kommissionens förslag av den 6 februari 2024 till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och material med

---

14 EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

15 EUT L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

16 EUT L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

17 EUT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

18 EUT L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

19 EUT L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

sexuella övergrepp mot barn samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (COM(2024)0060),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2020 *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025* (COM(2020)0152),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 25 november 2020 *EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet – en ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder* (JOIN(2020)0017), som har förlängts till 2027, och det åtföljande gemensamma arbetsdokumentet från avdelningarna av den 25 november 2020 *Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III* (2021-25) (SWD(2020)0284),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 24 juni 2020 *EU-strategi för brottsoffers rättigheter* (2020–2025) (COM(2020)0258),

– med beaktande av *Europas plan mot cancer* (COM(2021)0044), EU:s canceruppdrag och slutrapporten från det särskilda utskottet för cancerbekämpning,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2021 *En jämlikhetsunion: EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning* 2021–2030 (COM(2021)0101),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014[20],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 september 2022 om en europeisk strategi för vård och omsorg (COM(2022)0440), som syftar till att säkerställa högkvalitativa, ekonomiskt överkomliga och tillgängliga omsorgstjänster för att förbättra situationen för både vårdtagare och (formella och informella) omsorgsgivare (som främst är kvinnor),

– med beaktande av rådets rekommendation av den 8 december 2022 om tillgång till långvarig vård och omsorg till överkomliga priser och av god kvalitet[21],

---

20 EUT L 107, 26.3.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

21 EUT C 476, 15.12.2022, s. 1.

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordningen om artificiell intelligens)[22],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 september 2024 *Genomförande av jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer 2020–2025* (COM(2024)0420),

– med beaktande av Ursula von der Leyens politiska riktlinjer från juli 2024 *Europas val: Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission 2024–2029*,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 mars 2025 *En färdplan för kvinnors rättigheter* (COM(2025)0097),

– med beaktande av kommissionens rapport från mars 2025 med titeln *2025 report on gender equality in the EU*,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 2 juni 2006 om kvinnors hälsa[23],

– med beaktande av domstolens dom av den 14 december 2021, V.M.A. mot Stolichna obshtina, rayon ”Pancharevo”[24],

– med beaktande av sin resolution av den 11 december 2013 om kvinnor med funktionsnedsättning[25],

– med beaktande av sin resolution av den 29 november 2018 om situationen för kvinnor med funktionsnedsättning[26],

– med beaktande av sin resolution av den 13 februari 2019 om bakslag för kvinnors rättigheter och jämställdhet i EU[27],

– med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om EU:s anslutning till Istanbulkonventionen och andra åtgärder för att bekämpa könsrelaterat våld[28],

---

22 EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
23 EUT C 146, 22.6.2006, s. 4.
24 Domstolens dom av den 14 december 2021, V.M.A. mot Stolichna obshtina, rayon ”Pancharevo”, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.
25 EUT C 468, 15.12.2016, s. 128.
26 EUT C 363, 28.10.2020, s. 164.
27 EUT C 449, 23.12.2020, s. 102.
28 EUT C 232, 16.6.2021, s. 48.

– med beaktande av sin resolution av den 30 januari 2020 om lönegapet mellan kvinnor och män[29],

– med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2020 om jämställdhet inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik[30],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om EU:s strategi för jämställdhet[31],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om könsperspektivet under covid-19-krisen och tiden efter krisen[32],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om överbryggande av den digitala klyftan mellan könen: kvinnors deltagande i den digitala ekonomin[33],

– med beaktande av sin resolution av den 11 februari 2021 om framtida utmaningar för kvinnors rättigheter i Europa: mer än 25 år sedan Pekingdeklarationen och handlingsplanen från Peking[34],

– med beaktande av sin resolution av den 10 juni 2021 om främjande av jämställdhet i utbildning och yrkesliv på området naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik[35],

– med beaktande av sin resolution av den 24 juni 2021 om situationen för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i EU, inom ramen för kvinnors hälsa[36],

– med beaktande av sin resolution av den 16 september 2021 med rekommendationer till kommissionen om att fastställa könsrelaterat våld som ett nytt brottsområde förtecknat i artikel 83.1 i EUF-fördraget[37],

– med beaktande av sin resolution av den 14 december 2021 med rekommendationer till kommissionen om bekämpning av könsrelaterat våld: nätvåld[38],

---

29 EUT C 331, 17.8.2021, s. 5.
30 EUT C 404, 6.10.2021, s. 202.
31 EUT C 456, 10.11.2021, s. 208.
32 EUT C 456, 10.11.2021, s. 191.
33 EUT C 456, 10.11.2021, s. 232.
34 EUT C 465, 17.11.2021, s. 160.
35 EUT C 67, 8.2.2022, s. 137.
36 EUT C 81, 18.2.2022, s. 43.
37 EUT C 117, 11.3.2022, s. 88.
38 EUT C 251, 30.6.2022, s. 2.

– med beaktande av sin resolution av den 15 december 2021 om jämställdhet mellan kvinnor och män i Europeiska unionen 2018–2020[39],

– med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2022 om EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet[40],

– med beaktande av sin resolution av den 3 maj 2022 om uppnåendet av kvinnors ekonomiska oberoende genom entreprenörskap och egenföretagande[41],

– med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2022 om gemensamma europeiska åtgärder för omsorg[42],

– med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2022 om kvinnofattigdom i Europa[43],

– med beaktande av sin resolution av den 1 juni 2023 om sexuella trakasserier i EU och utvärdering av MeToo[44],

– med beaktande av sin resolution av den 14 september 2023 om reglering av prostitution i EU: dess gränsöverskridande konsekvenser och inverkan på jämställdheten och kvinnors rättigheter[45],

– med beaktande av sin resolution av den 11 april 2024 om införlivande av rätten till abort i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna[46],

– med beaktande av sin rekommendation av den 19 december 2024 till rådet om EU:s prioriteringar inför det 69:e mötet i FN:s kvinnokommission[47],

– med beaktande av yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet av den 9 april 2025 om en uppdaterad långtidsbudget för unionen i en värld i förändring,

---

39 EUT C 251, 30.6.2022, s. 23.
40 EUT C 347, 9.9.2022, s. 150.
41 EUT C 465, 6.12.2022, s. 54.
42 EUT C 47, 7.2.2023, s. 30.
43 EUT C 47, 7.2.2023, s. 2.
44 EUT C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 EUT C, C/2024/1767, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.
46 EUT C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
47 EUT C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

– med beaktande av rapporten av den 25 november 2024 från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), Eurostat och Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) *EU gender violence survey: key results*,

– med beaktande av jämställdhetsindex 2024, offentliggjort av EIGE den 10 december 2024,

– med beaktande av studien *Policies for long term carers*, som parlamentets generaldirektorat för parlamentarisk utredning och analys offentliggjorde i november 2021,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet (A10-0210/2025), och av följande skäl:

A. Rätten till likabehandling och icke-diskriminering är en grundläggande rättighet enligt fördragen[48] och EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, och den är väsentlig för EU:s fortsatta utveckling. EU har en nyckelroll när det gäller att undanröja bristande jämställdhet och främja jämställdhet, i enlighet med EUF-fördraget[49].

B. Jämställdhet är ett av EU:s grundläggande värden, en grundläggande rättighet och en huvudprincip i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och en viktig förutsättning för framsteg, som kräver främjande av lika möjligheter och resultat från de tidigaste utbildningsstadierna och eliminering av könsstereotyper från barndomen. Parlamentet välkomnar principerna i den förklaring som bifogas kommissionens meddelande av den 7 mars 2025 *En färdplan för kvinnors rättigheter* som minimistandarder, och betonar behovet av en högre ambitionsnivå.

C. Medlemsstaterna fick i genomsnitt 71,0 poäng av 100 i EU:s jämställdhetsindex 2024, vilket är en mycket måttlig förbättring med 0,8 poäng jämfört med den föregående utgåvan av indexet. Det finns ett allt större bakslag för framsteg i fråga om jämställdhet och kvinnors rättigheter, som innebär att man försöker återinföra föråldrade könsroller som norm, ifrågasätter de framsteg som

---

48 Artiklarna 2 och 3.3 i EU-fördraget, artiklarna 8, 10, 19 och 157 i EUF-fördraget och artiklarna 21 och 23 i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.

49 ”*I all sin verksamhet ska unionen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem*”, artikel 8 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

uppnåtts när det gäller jämställdhet och blockerar ytterligare framsteg. Flera berörda parter, däribland FN:s generalförsamling, har uppmärksammat det aktiva motståndet mot resultat och framsteg på jämställdhetsområdet och det allt större bakslaget för kvinnors rättigheter. Genus- och rättighetsfientliga rörelser hotar kvinnors och flickors grundläggande rättigheter och uppnåendet av jämställdhet på daglig basis, och det globala bakslaget för kvinnor och kvinnors rättigheter märks också i det globala Syd, eftersom nedskärningar i utvecklingsbiståndet främst drabbar kvinnor i utvecklingsområden och munkavleregeln särskilt riktar sig till kvinnorättsorganisationer. Det finns ett uppenbart och brådskande behov av att på nytt bekräfta, värna och utveckla jämställdheten och kvinnors och flickors mänskliga rättigheter[50].

D. Rörelser som motsätter sig jämställdhetspolitik, familjemångfald, samkönade äktenskap, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) samt jämställdhetsintegrering försöker påverka det nationella och europeiska beslutsfattandet. Högerextrema partier och antidemokratiska och fascistiska ideologier, som blir allt mer framgångsrika och populära, strävar efter att undergräva etablerade rättigheter, hindra lagstiftningsframsteg och försvaga institutionella mekanismer som är utformade för att skydda kvinnor, flickor och de mest marginaliserade människorna i vårt samhälle. De hotar uppnådda resultat när det gäller kvinnors rättigheter, jämställdhet och rättsstatsprincipen samt grundläggande rättigheter i allmänhet, i EU och dess medlemsstater, bland annat genom samordnade desinformationskampanjer. Forskningen om de mekanismer genom vilka dessa rörelser organiserar sig, samlar in medel, mobiliserar sig och utövar inflytande över nationsgränserna är mycket begränsad, men i en rapport[51] från 2021 framgick det att det fanns ett transnationellt nätverk som fattade strategiska finansiella beslut över internationella gränser. En oroande tillväxt av den så kallade manosfären kan ses globalt, med manliga influerare som online i sociala medier lyfter fram det falska narrativet att feminism och jämställdhet har skett på bekostnad av mäns rättigheter, och de använder ett extremt språkbruk, normaliserar våld mot kvinnor och flickor och har allt större kopplingar till radikalisering och

---

50 FN:s generalförsamling, *Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls*, 15 maj 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

51 Europaparlamentets forum för sexuella och reproduktiva rättigheter, *Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe*, 2021, https://www.epfweb.org/node/837.

extremistiska ideologier[52]. I egenskap av fördragens väktare bör kommissionen också gå i bräschen för skyddet av kvinnors rättigheter och jämställdhet, eftersom denna utveckling utgör ett direkt hot mot de värden som avser människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet och rättsstaten och som fastställs i artikel 2 i EU-fördraget. Vissa kommissionsförslag som syftar till förenkling av lagstiftningen, såsom det ursprungliga utkastet till Horisont Europas arbetsprogram för 2025, riskerar att hämma jämställdheten, vilket var fallet för den aviserade planen att dra tillbaka förslaget till det övergripande antidiskrimineringsdirektivet. Jämställdhet är en förutsättning för att stärka konkurrenskraften och uppnå hållbar tillväxt.

E. Könsrelaterat våld är ett systemiskt problem och är fortfarande ett globalt utbrett och djupt rotat fenomen, även i EU, och har allvarliga konsekvenser för offer och överlevande, däribland kvinnor och flickor, och för samhället som helhet, eftersom det förstärker den systemiska ojämlikheten mellan könen och vidmakthåller skadliga strukturer som bygger på könsstereotyper. Antagandet 2024 av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer var en viktig milstolpe på vägen mot att avskaffa könsrelaterat våld, och det kommer nu att vara avgörande att säkerställa att det genomförs fullt ut och i rätt tid av medlemsstaterna, samtidigt som vi erkänner att vi måste vidareutveckla snabba, innovativa och effektiva åtgärder, bland annat genom användning av digitala verktyg och teknik för artificiell intelligens. Omkring en tredjedel av de kvinnor i EU som har utsatts för sexuella trakasserier har upplevt det på arbetsplatsen[53], med förödande konsekvenser för offren. Detta visar hur viktigt det är att införa konkreta lagstiftningsåtgärder för att ta itu med könsrelaterat våld på arbetsplatsen, inbegripet stöd till offer, samt kraftfulla förebyggande åtgärder. Samtliga EU-medlemsstater har undertecknat Istanbulkonventionen, men fem medlemsstater har ännu inte ratificerat den. EU anslöt sig till konventionen 2023 när det gäller frågor som omfattas av dess exklusiva befogenheter.

F. Människohandel är en av de mest uppenbara kränkningarna av de grundläggande mänskliga rättigheterna och den mänskliga värdigheten och utgör en växande del av den organiserade brottsligheten. Den berör främst kvinnor, minderåriga och barn, särskilt med sexuell exploatering som syfte, och riktar sig ofta till utsatta kvinnor som får falska löften och därefter tvingas till sexuell exploatering och får leva under omänskliga förhållanden. Människohandel är en form av modernt slaveri. Det finns ett behov av att effektivt ta itu med efterfrågan som främjar alla former av

---

52 UN Women, *What is the manosphere and why should we care?*, 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

53 Eurostats undersökning om könsrelaterat våld, 2024.

exploatering i samband med människohandel. Det finns en stark koppling mellan människohandel och sexuell exploatering.

G. Strategierna i samband med prostitution varierar mellan medlemsstaterna, från kriminalisering av leverantören eller användaren till legalisering. Kvinnor i prostitution utsätts för mer grymma människorättskränkningar, våld och utnyttjande än andra kvinnor i genomsnitt, inbegripet höga nivåer av könsrelaterat, psykiskt, fysiskt och sexuellt våld. Många faktorer leder till att människor kommer in i och stannar kvar i prostitution, bland annat fattigdom som härrör från sociala orättvisor och utanförskap, ojämlikhet, begränsad sysselsättning och intersektionell diskriminering. Politik till stöd för människor som vill lämna prostitution bör genomföras.

H. Sexuella och reproduktiva rättigheter skyddas som mänskliga rättigheter i internationell och europeisk människorättslagstiftning såsom den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och utgör en central del i tillhandahållandet av heltäckande hälso- och sjukvård. I sin resolution av den 11 april 2024 efterlyste parlamentet att SRHR, inbegripet rätten till abort, ska inkluderas i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna. SRHR[54] är grundläggande för individers välbefinnande och egenmakt och omfattar bland annat tillgång till preventivmedelstjänster och preventivinformation, säker och laglig abortvård och tillgång till vetenskapligt baserad och korrekt information, fertilitetsbehandlingar, omfattande och åldersanpassad sexualundervisning och relationsundervisning samt förlossningsvård och gynekologisk vård av hög kvalitet. Trots vissa framsteg är dessa tjänster och denna information ofta inte tillgängliga i praktiken i vissa medlemsstater och de har traditionellt betraktats som kvinnofrågor, vilket undergräver framstegen och vidmakthåller ojämlikheten mellan könen. Om män aktivt engagerar sig i frågor som rör SRHR kan detta bidra till att skadliga könsnormer ifrågasätts samt till att främja delat ansvar för familjeplanering och stödja kvinnors rättigheter och välbefinnande.

I. Rättigheter på hälsoområdet, särskilt i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa, är grundläggande rättigheter som bör förstärkas och inte på något sätt urvattnas eller upphävas. Kränkningar av SRHR, inbegripet nekande av säkra och lagliga aborttjänster och alla

---

54 Enligt Guttmacher-Lancet-kommissionens definition, *Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All — Executive Summary*, https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

former av obstetriskt och gynekologiskt våld, utgör könsrelaterat våld och kränker grundläggande mänskliga rättigheter. Trots detta saknar över 20 miljoner kvinnor i EU fortfarande tillgång till säker och laglig abort och andra SRHR. Vissa medlemsstater har fortfarande mycket restriktiva lagar som förbjuder abort utom under strikt definierade omständigheter eller har praktiska hinder för att få tillgång till abort, vilket leder till att kvinnor måste söka sig till olagliga aborter, resa till andra länder eller fullfölja sin graviditet mot sin vilja, vilket är en kränkning av de mänskliga rättigheterna och en form av könsrelaterat våld som påverkar kvinnors och flickors rätt till liv, deras fysiska och psykiska integritet och säkerhet, jämlikhet, icke-diskriminering och hälsa och sätter dem under otillbörlig ekonomisk och psykisk stress. Det europeiska medborgarinitiativet My Voice, My Choice med över 1,2 miljoner underskrifter uppmanar EU att säkerställa tillgång till säker och laglig abort för alla, samtidigt som befogenhetsfördelningen enligt fördragen respekteras, och kräver att EU antar lagstiftning som skapar en finansiell mekanism som hjälper medlemsstater som frivilligt ansluter sig till denna politik för att tillhandahålla säker abortvård för alla som inte har tillgång till den. Nya studier om obstetriskt våld visade att mellan 21 % och 81 % av de tillfrågade kvinnor som hade fött barn hade upplevt en eller flera former av obstetriskt våld, och resultaten visar att bristande informerat samtycke, vård utan samtycke, verbala och fysiska övergrepp och bristande kommunikation fortfarande är problem i medlemsstaterna[55]. Världshälsoorganisationen (WHO) uppger att barnmorskevård av god kvalitet är avgörande för att förbättra mödra- och spädbarnshälsan, minska ingreppen och förbättra kvinnors förlossningserfarenhet[56].

J. I EU har 31 % av kvinnorna i åldern 18–74 år utsatts för fysiskt våld (inklusive hot) eller sexuellt våld i vuxen ålder och 20 % av kvinnorna har utsatts för fysiskt (inklusive hot) eller sexuellt våld av en person som inte är deras partner enligt den senaste EU-omfattande undersökningen[57], och officiella rapporter från 17 medlemsstater visar att 788 kvinnor dödades av sin partner eller en familjemedlem

---

55 Quattrocchi, P., *Obstetric violence in the European Union*, Europeiska kommissionen, 2024, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

56 WHO, *Midwifery education and care*, https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

57 Eurostats undersökning av den 25 november 2024, *Every third woman in the EU experienced gender-based violence*: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

under 2022[58]. Uppgifter visar att för 57 % av offren för könsrelaterat våld har våldet orsakat hälsokonsekvenser, från fysiska skador till långvariga psykiska trauman[59], medan 31 % av offren för könsrelaterat våld aldrig har berättat om sina erfarenheter för någon. Stödsystemen för offer för könsrelaterat våld i EU är fortfarande otillräckliga, och forskning visar att endast sju medlemsstater tillhandahåller tillräckligt med rådgivningscentrum för kvinnor. Samtidigt är antalet skyddade boenden långt ifrån vad som rekommenderas i Istanbulkonventionen[60]. Forskning runtom i medlemsstaterna har visat att könsrelaterat våld på offentliga platser och i kollektivtrafiken är ett mycket stort problem och att säkerhetsåtgärder och stödåtgärder för brottsoffer fortfarande är otillräckliga.

K. Antalet registrerade brott i samband med sexuella övergrepp och våldtäkt ökade mellan 2019 och 2022 och uppgifter visar att antalet dokumenterade fall av sexuella övergrepp mot kvinnor i EU ökade med 25 % under 2022 och att antalet rapporterade våldtäkter ökade med 40 % jämfört med 2019[61]. Enligt FRA har upp till 55 % av kvinnorna i Europeiska unionen utsatts för sexuella trakasserier i kollektivtrafiken, och det finns många rapporter om sexuella övergrepp som utförts i olika färdmedel, bland annat av chaufförer på app-baserade plattformar för taxitjänster och taxichaufförer. Alla dessa uppgifter visar att kvinnor inte är säkra hemma, på arbetsplatsen eller i någon offentlig sfär och att det finns ett akut behov av att agera. Insamling av enhetliga och jämförbara könsuppdelade uppgifter, som tillhandahålls av EIGE, är avgörande för att bygga upp en övergripande jämställdhetspolitik. Direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer innehåller ingen harmoniserad definition av våldtäkt på grundval av avsaknad av samtycke. För att bana väg för lagstiftning som innehåller en

---

58 Europeiska jämställdhetsinstitutet, *Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities*, 2025 https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

59 Europeiska jämställdhetsinstitutet, *Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities*, 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

60 Europeiska jämställdhetsinstitutet, *Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women*, 2025, https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

61 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

sådan definition är det viktigt att förteckningen över brottsområden enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget utvidgas till att omfatta könsrelaterat våld, eftersom det uppfyller de kriterier som anges i denna artikel.

L. Nätvåld mot kvinnor på grund av kön inbegriper en rad olika former av våld på grund av kön eller en kombination av kön och andra faktorer, och begås med hjälp av informations- och kommunikationsteknik (IKT) och till följd av spridningen av artificiell intelligens. Vissa former av nätvåld drabbar kvinnor och flickor oproportionerligt, tar sig uttryck i allvarligare former och har särskilda och allvarliga konsekvenser och en mer invalidiserande effekt på kvinnor och flickor, såsom att de tystas och censureras samt att de stängs ute, vilket kan leda till att de undviker den offentliga sfären. Det ökande och utbredda nätvåldet påverkar kvinnor dagligen i EU, och enligt FRA är kvinnor fortfarande det främsta målet för vissa former av nätvåld, såsom hatbrott och hatpropaganda på nätet[62], samt könsrelaterad desinformation, samtidigt som kvinnliga politiker, journalister, bloggare, konstnärer, aktivister, människorättsförsvarare och andra kvinnor med offentlig närvaro samt hbtqi+-personer utsätts för högre nivåer av våld och övergrepp i onlinevärlden[63], vilket i hög grad påverkar kvinnors deltagande i det offentliga livet och deras representation och utgör ett hot mot demokratin. Sexuella övergrepp mot barn och sexuell exploatering av barn har en stark könskomponent, som i oproportionerligt hög grad drabbar flickor på nätet och därför räknas som en form av könsrelaterat våld.

M. Alla i EU har rätt till tillgång till högsta möjliga standarder för fysisk och psykisk hälsa och stödtjänster, rätt till snabb, överkomlig och högkvalitativ tillgång till förebyggande och diagnostisk hälso- och sjukvård samt rätt till medicinsk behandling, inbegripet SRHR. EU har en skyldighet att säkerställa en hög nivå av skydd för människors hälsa i all unionspolitik och alla unionsåtgärder[64] utan diskriminering på grund av kön, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck, könsegenskaper eller på någon annan grund.

N. Hbtqi+-personer runt om i Europa utsätts fortfarande för diskriminering i samband med hälso- och sjukvård, då 16 % av

---

62 EIGE, *Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework*, 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

63 Generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys, *Cyberviolence against women in the EU*, Europaparlamentet, 2024, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146.

64 Artikel 35 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

undersökningsdeltagarna uppgett att de har känt sig diskriminerade av vårdpersonal eller personal inom socialtjänsten på grund av sin identitet, och transpersoner uppger särskilt ofta att vårdpersonal bemött dem på ett transfobiskt och respektlöst sätt. Var och en har rätt till kroppslig autonomi och integritet och bör till exempel inte utsättas för tvångssterilisering eller tvångsmedicinering, som båda kränker människorättsnormerna. Kvinnor står inför flera utmaningar som inverkar negativt på deras välbefinnande, bland annat fördröjda diagnoser, smärtfördomar, forskningsskillnader, begränsad tillgång till och hinder och utmaningar när det gäller tillgång till grundläggande tjänster, särskilt kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor på landsbygden, invandrarkvinnor[65] och andra kvinnor som utsätts för intersektionell diskriminering och kvinnor i utsatta situationer. Män är mindre benägna att söka läkarvård, eftersom de i allmänhet är mindre medvetna om symtom eller tenderar att förringa dem, och ofta inte rapporterar tecken på sjukdom[66]. Alla medlemsstater som är parter i FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor är bundna av åtagandena i konventionen, som inbegriper tillgång till hälso- och sjukvård. Säkerställandet av rättvis tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster är avgörande för att skydda folkhälsan, främja social inkludering och minska ojämlikheter. Det finns ett akut behov av åtgärder för att fortsätta forskningen och ta itu med den ihållande hälsoklyftan mellan könen.

O. Kvinnor löper större risk att drabbas av psykisk ohälsa, såsom depression, ångest och ensamhet bland äldre, vilket kan bidra till psykisk ohälsa, jämfört med män. Under 2019 rapporterade till exempel en högre andel kvinnor (8,7 %) än män (5,5 %) i åldern 15 år och äldre i EU kronisk depression[67]. Fyra av fem personer som diagnostiserats med en autoimmun sjukdom är kvinnor. Hjärt- och kärlsjukdomar är fortfarande den främsta dödsorsaken i världen, och kvinnor har högre dödlighet och sämre resultat till följd av akuta situationer, och står för 37 % av alla dödsfall bland kvinnor jämfört med 31 % bland män. Kvinnor med hjärt- och kärlsjukdomar är genomgående underdiagnostiserade, underbehandlade och underrepresenterade i kliniska prövningar, vilket leder till ytterligare och djupare ojämlikhet på folkhälsoområdet.

P. Kvinnor, i all deras mångfald, missgynnas konsekvent av strukturella och kulturella faktorer och drabbas oproportionerligt hårt av olika

---

65 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

66 EIGE, *Health*, 2017, https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

67 Generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys, *Mental health in the EU*, 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

utmaningar, till exempel konsekvenserna av levnadskostnadskrisen, eftersom de tenderar att utgöra den fattigaste delen av befolkningen, dvs. 70 % av de 1,3 miljarder människor som lever i fattigdom, eller åtstramningspolitik, som i oproportionerligt hög grad har påverkat kvinnor, särskilt rasifierade kvinnor och kvinnor som är låginkomsttagare. Fattigdomen ökar i hela EU och det är främst kvinnor som inte tjänar en lön som går att leva på, vilket gör att många inte kan försörja sig själva och sina familjer, och detta gäller särskilt transkvinnor som löper nästan tre gånger så stor risk att bli arbetslösa. Nästan en av tre kvinnor födda utanför EU har otrygga anställningar i EU. 18 % av invandrarkvinnorna riskerar att drabbas av fattigdom. I de flesta EU-länder är uppehållstillstånd för varaktigt bosatta och arbetstillstånd ofta mer tillgängliga för dem som anses vara högkvalificerade och välbetalda arbetstagare, medan arbetstagare som är hänvisade till sektorer för medel- och lågkvalificerade kan löpa risk för exploatering och otrygga anställningar i undervärderade sektorer. Unika utmaningar inom vissa sektorer ger kvinnor ett sämre utgångsläge, till exempel kvinnliga jordbrukare som ställs inför könsspecifika hinder såsom bristande tillgång till mark, svårigheter att finansiera utbildning inom jordbruket och likabehandling. Fattigdom och social utestängning har strukturella orsaker som måste undanröjas och vändas, särskilt genom politiska åtgärder för sysselsättning, bostäder, rörlighet och tillgång till offentliga tjänster.

Q. Skillnaderna på arbetsmarknaden, skillnaderna i sysselsättning för kvinnor och män mellan olika sektorer och regioner, även i de yttersta randområdena, och bristen på rättvisa arbetsvillkor och säkerhet för kvinnliga arbetstagare är fortfarande ihållande i hela EU, och den befintliga löneklyftan mellan könen är till stor del en följd av den systematiska undervärderingen av det arbete som utförs i kvinnodominerade sektorer där de flesta anställda är kvinnor och endast omkring 20 % av de anställda är män, såsom vård, utbildning, hälsa och välfärd. Frågan om lika lön för lika eller likvärdigt arbete måste därför behandlas för att minska löneskillnaderna mellan könen. Utbildning, särskilt högre utbildning, yrkesutbildning och socialt skydd, är avgörande för jämställdheten, särskilt för kvinnor över 55 år och för kvinnor som bor på landsbygden samt i avlägsna eller avfolkade områden och som möter särskilda och förvärrade hinder. Utbildning är också avgörande för att alla ska kunna anpassa sig till förändringar på arbetsmarknaden och få tillgång till arbetstillfällen av god kvalitet.

R. 2023 var löneklyftan mellan könen i EU 13 %[70], och 2025 tjänar i genomsnitt kvinnor i EU 15 % mindre per timme än män. Situationen är värre i vissa regioner, till exempel på landsbygden, och inom vissa

---

70 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

sektorer, till exempel hälso- och sjukvårdssektorn, där klyftan uppgår till 24 %[71], vilket leder till stora skillnader i pensionsutbetalningar och bidrar till skillnader i inkomster under ålderdomen i och med att pensionsinkomsterna i genomsnitt är 26,1 % lägre för kvinnor i EU. Rätten till lika lön för lika eller likvärdigt arbete garanteras inte, och den bakomliggande orsaken till denna diskriminering måste åtgärdas, antingen genom att använda verktyg för att bättre definiera och jämföra arbetets värde och skydda och stärka arbetstagarnas rättigheter eller genom att stärka kollektivförhandlingar, i förekommande fall. Genom att bygga upp en inkluderande ekonomi och ta itu med skillnaderna mellan könen skulle man avsevärt kunna öka unionens BNP per capita från 6,1 till 9,6 % fram till 2050[72].

S. Kvinnor och flickor är fortfarande underrepresenterade inom utbildning och sysselsättning, särskilt inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnen), digitala ämnen och AI. Endast en av sex IKT-specialister och en av tre utexaminerade inom STEM är kvinnor[73]. Män utgör mer än 80 % av alla yrkesverksamma inom STEM och IKT-sektorn[74], och kvinnor innehar endast 41 % av jobben inom vetenskap och ingenjörsvetenskap i unionen. Även om antalet unga kvinnor som tar examen inom IKT och STEM har ökat är sysselsättningsklyftan och löneklyftan mellan könen fortfarande betydande, särskilt när det gäller nystartade företag. Under 2018 utgjorde kvinnor endast 22 % av världens yrkesverksamma inom AI, ett problem som endast bidrar till att vidmakthålla och befästa stereotyper och fördomar[75]. Denna skillnad utgör inte bara en förlorad möjlighet för EU:s tekniska framsteg, ekonomiska tillväxt, innovation och motståndskraft, utan hindrar också kvinnors deltagande och karriärer på framtida arbetsmarknader. Den ökande efterfrågan på STEM-kompetenser inom digitala, rena och cirkulära sektorer samt inom rymdfartsindustrin, försvarsindustrin och den traditionella industrin kräver en förstärkning av kvalificerade kvinnliga talanger. EU står inför många utmaningar som påverkar dess konkurrenskraft, och detta understryker behovet av ökad ekonomisk verksamhet som

---

71 WHO, *The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19*, 2022, https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

72 EIGE, *Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender equality*, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

73 EIGE, *Study and work in the EU: set apart by gender*, 2018.

74 Europeiska kommissionen, *2025 report on Gender Equality in the EU*, 2025.

75 Kommissionens meddelande av den 9 mars 2021 *Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet* (COM(2021)0118).

inkluderar alla. Tillgång för kvinnor, i all deras mångfald, till alla sektorer, inklusive IKT och finanssektorn, är avgörande för den europeiska ekonomins konkurrenskraft. Jämställdhet är en drivkraft för ekonomisk tillväxt, innovation och social sammanhållning.

T. Ny digital teknik, däribland artificiell intelligens, AI-genererade bedrägerier, skapandet och spridningen av deepfakes eller avklädningsverktyg samt nätmobbning, blir allt vanligare och utgör ett hot mot jämställdheten och skulle kunna innebära att befintliga mönster av bristande jämställdhet, diskriminering och våld mot kvinnor och flickor permanentas och fördjupas. Könsrelaterade fördomar finns inbyggda i tekniken, bland annat i AI-system, och de befintliga affärsmodellerna för dominerande onlineplattformar, som bygger på mikroriktad reklam, spelar en roll för att sprida och förstärka hatpropaganda och olika former av nätvåld. Sociala mediekanaler och den alltmer beroendeframkallande karaktären hos deras algoritmer utgör en riskfaktor för unga flickors och kvinnors psykiska välbefinnande, och dessa måste hanteras ur ett könsperspektiv. Om denna teknik utvecklas etiskt och på ett genusmedvetet sätt och används på lämpligt sätt kan den utgöra en möjlighet för kvinnor och flickor.

U. Nyhetsmediebevakningen saknar ofta en jämställdhetsdimension och utmanar inte könsstereotyper. Kvinnor är underrepresenterade inom yrken inom mediesektorn på alla nivåer i styrningsstrukturen, bland annat inom informationsproduktion, beslutsprocesser och medieägande. Europarådet konstaterade att ”kvinnor utgör endast omkring en fjärdedel av de personer som hörs, läses om eller ses i nyheterna, och de är sällan representerade i egenskap av sakkunniga”[76]. Uppgifterna från den sjätte omgången av Global Media Monitoring Project visade att endast 2 % av nyhetsrapporteringen i Europa[77] under 2020 tydligt utmanade könsstereotyper[78].

V. I hela EU fortsätter kvinnor att utföra både informellt och formellt omsorgsansvar på ett oproportionerligt sätt, vilket bidrar till strukturella ojämlikheter mellan könen och bidrar till könsklyftan inom omsorg genom att begränsa kvinnors möjligheter att delta på

---

76 Europarådet, *Women in Media and artificial intelligence*, https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

77 Lista över deltagande länder: Österrike, Belgien, Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Danmark, England, Estland, Finland, Frankrike, Georgien, Grönland, Island, Irland, Italien, Luxemburg, Malta, Moldavien, Nederländerna, Nordirland, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Ryssland, Skottland, Serbien, Spanien, Sverige, Schweiz, Turkiet och Wales.

78 EIGE (2025), *Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

arbetsmarknaden, vilket leder till lägre inkomster och pensioner och hindrar kvinnor från att uppnå ekonomiskt oberoende på lika villkor som män, samtidigt som de utsätts för stressrelaterade hälsorisker[79]. Kvinnor som återvänder till arbetsmarknaden efter mammaledighet eller utökat omsorgsansvar har ofta svårt att komma tillbaka till sysselsättning, inbegripet på grund av inaktuell kompetens, lägre inkomstpotential, sämre karriärmöjligheter och diskriminering på arbetsplatsen. Sådana hinder bidrar till sysselsättnings-, löne- och pensionsklyftorna mellan könen och inverkar negativt på barns och andra anhörigas välbefinnande och måste åtgärdas genom riktade politiska insatser och stödsystem.

W. Nästan 30 % av kvinnorna i EU arbetar deltid. Kvinnor i EU måste mycket oftare ge upp avlönat arbete för att ta hand om barn och/eller andra anhöriga, och bristande tillgång till, höga kostnader för och avsaknad av infrastruktur och tjänster för barnomsorg av hög kvalitet, särskilt i den offentliga sfären, är fortfarande ett betydande hinder för kvinnors lika deltagande i alla aspekter av livet, inklusive arbetslivet. Internationella arbetsorganisationen har betonat bristen på offentliga och privata investeringar i barnomsorg och andra formella omsorgstjänster, och betonar att långvariga ojämlika attityder till omsorgsverksamhet i stort leder till att de ekonomiska och sociala kostnaderna för omsorgen främst drabbar kvinnor. Obetalt omsorgsansvar hindrar omkring 7,7 miljoner kvinnor i EU från att delta på arbetsmarknaden och det finns en stor outnyttjad potential i att balansera omsorgssektorn för våra ekonomier, vilket framgår av EIGE:s uppskattningar att sysselsättningsgraden skulle kunna öka till 80 % fram till 2050 om betydande förbättringar görs i jämställdheten[80]. Enligt Eurofounds europeiska undersökning om livskvalitet befinner sig 42 % av de icke-förvärvsarbetande omsorgsgivarna i den lägsta inkomstkvartilen (jämfört med 24 % av de som inte är omsorgsgivare), 59 % av omsorgsgivarna har svårt att få ekonomin att gå ihop (jämfört med 46 % av de som inte är omsorgsgivare) och 80 % av omsorgen tillhandahålls av omsorgsgivare, främst kvinnor i åldern 45–75 år, vilket bidrar till bristande jämställdhet i fråga om sysselsättning och inkomst. Ungefär en av fyra avlönade omsorgsarbetare är migranter, vilket är särskilt relevant med tanke på att omkring 9 av 10 avlönade omsorgsarbetare är kvinnor.

---

79 EIGE, *Gender Equality Index 2019: Work-life balance*, https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

80 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf

X. År 2024 utfärdade kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor den allmänna rekommendationen nr 40 om jämställd och inkluderande representation av kvinnor i beslutsfattande system, och inkluderade i rekommendationens pelare en fördelning på 50/50 mellan kvinnor och män i all deras mångfald när det gäller lika tillgång till och lika makt inom beslutsfattande system. Andelen kvinnliga ledamöter i de nationella parlamenten ökade från 11,3 % 1995 till endast 27,2 % 2025[81]. I EU innehas endast omkring en tredjedel av platserna i parlamentet av kvinnor 2025[82]. Trots många politiska initiativ och lagstiftningsinitiativ står kvinnor inför strukturella, kulturella och institutionella hinder, och forskning visar att de är underrepresenterade på alla nivåer av det ekonomiska och politiska beslutsfattandet i hela världen, även på lokal och regional nivå, och att uppnåendet av en jämn könsfördelning och en jämn representation i det politiska livet samt inom näringslivet – särskilt i styrelserna – är en avlägsen möjlighet som kräver riktade åtgärder på alla förvaltningsnivåer.

Y. Klimatkrisen och ojämlikheten mellan könen hänger samman och klimatkrisen vidmakthåller befintliga ojämlikheter, inbegripet tillgång till utbildning och sysselsättningsmöjligheter, tillgång till och kontroll över mark och naturresurser samt deltagande i beslutsfattandet[83]. De skadliga effekterna av klimatförändringar och ekosystemförstörelse drabbar i oproportionerlig grad kvinnor och flickor, särskilt de som redan befinner sig i marginaliserade situationer, inbegripet urfolk och andra grupper som är beroende av naturresurser.

Z. Unionen står inför flera kriser, bland annat klimatkatastrofer, väpnade konflikter, pandemier och populism, vars effekter är könsspecifika. Väpnade konflikter påverkar kvinnor och flickor oproportionerligt hårt, bland annat genom den ökade användningen av könsrelaterat våld som krigsvapen[84] och har lett till en allmän försämring av kvinnors rättigheter med negativa konsekvenser för kvinnor och flickor världen över när det gäller att fullt ut åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Trots att agendan för kvinnor, fred och säkerhet är central för dagens globala freds- och

---

81 Interparlamentariska unionen, *Women in parliament 1995-2025*, 2025.

82 EIGE, jämställdhetsindex, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

83 FN:s klimatförändring, *Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action*, 2024, https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

84 Enligt en FN-rapport ökade de FN-verifierade fallen av konfliktrelaterat sexuellt våld med 50 % under 2023 jämfört med föregående år (UN Women, *Facts and figures: Women, peace, and security* 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

säkerhetsutmaningar finns det fortfarande brister när det gäller kvinnors deltagande och ledarskap inom utrikespolitik, försvar, säkerhet och fredsbyggande, vars omfattning till stor del är okänd på grund av bristen på datainsamling. Flera projekt har utvecklats för att samla in omfattande uppgifter, såsom #SHEcurity-indexet, som kan fungera som god praxis och exempel för insamling av uppgifter på EU-nivå. Kvinnor är ständigt underrepresenterade i fredsförhandlingar och 2022 utgjorde de endast 16 % av förhandlarna i aktiva fredsprocesser som leddes eller medleddes av FN[85]. Att inkludera jämställdhetsperspektivet i EU:s utrikes- och säkerhetspolitik innebär att erkänna och bekämpa de särskilda aspekter och effekter som globala fenomen som klimatförändringar, migration, handel och säkerhet innebär ur ett jämställdhetsperspektiv, och att sätta erfarenheterna och behoven bland kvinnor och grupper som utsätts för flera och överlappande former av diskriminering och marginalisering i centrum för beslutsprocessen. Handlingsplanen för jämställdhet är EU:s ambitiösa strategi för att bidra till målen för hållbar utveckling, särskilt mål 5, och göra snabbare framsteg med jämställdhet. Kvinnors egenmakt är en prioritering i all EU:s externa politik och åtgärder, och har också spelat en aktiv roll i utformningen av Agenda 2030. EU:s utrikespolitik omfattar ett åtagande att se till att 85 % av alla nya program bidrar till jämställdhet och kvinnors egenmakt. Ett sådant åtagande saknas för närvarande i EU:s interna politik, även på medlemsstatsnivå, vilket innebär en risk för att framstegen mot jämställdhet sker i olika takt inom EU.

AA. Diskriminering på grund av de egenskaper som anges i artikel 21 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna är förbjuden. Många kvinnor, flickor och utsatta grupper, däribland personer med funktionsnedsättning, personer med missgynnad socioekonomisk bakgrund, rasifierade personer, personer med etnisk bakgrund, minoritetsbakgrund eller migrantbakgrund, hbtqi+-personer, särskilt transkvinnor och intersexuella kvinnor, romer och personer som diskrimineras på grund av ålder (både yngre och äldre) (nedan kallad förteckningen över icke-diskrimineringsskäl), utsätts för intersektionell ojämlikhet och diskriminering i EU. Kvinnor och flickor med funktionsnedsättning utgör 29,2 % av den kvinnliga befolkningen i EU, och de utsätts för utestängning och diskriminering på alla områden i livet samt en hög andel könsrelaterat våld. Kvinnor och hbtqi+-personer, oavsett om de är i transit eller på mottagningsanläggningar, utsätts ofta för särskilda könsrelaterade risker, däribland våld, otillräcklig tillgång till hälso- och sjukvård och rättslig osäkerhet. Detta bör särskilt åtgärdas.

---

85 Council on Foreign Relations, *Women's Participation in Peace Processes*, https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

AB. Ojämlikheten mellan könen är mer uppenbar inom vissa sektorer, såsom jordbruk, finansiella tjänster och konsumenttjänster[87], hälso- och sjukvård[88], STEM[89], och i vissa områden, såsom landsbygdsområden, öar och de yttersta randområdena. Kvinnor från dessa områden och sektorer som utsätts för intersektionell diskriminering möter särskilda strukturella hinder som gör det svårt att delta på arbetsmarknaden och få tillgång till hälso- och sjukvård, utbildning, bostäder, digital konnektivitet och grundläggande offentliga tjänster och infrastruktur, och i vissa fall är dessa helt otillgängliga. Det sker en avfolkning i landsbygdsområden, även i de yttersta randområdena, och unga människor har större benägenhet att lämna dessa områden, särskilt flickor och kvinnor[90], vilket undergräver deras rätt att stanna i dessa områden. Det behövs en målinriktad och intersektionell strategi för att ta itu med de ihållande könsklyftorna, särskilt inom ovannämnda sektorer och regioner, och för att säkerställa att kvinnor och flickor inte lämnas utanför i genomförandet av jämställdhetsstrategin.

AC. Alla medlemsstater är skyldiga att se till barnens bästa genom att värna deras rätt till familjeliv och förbjuda diskriminering på grund av föräldrarnas civilstånd eller sexuella läggning eller hur de blivit till. För omkring två miljoner barn kan rättsläget fortfarande vara osäkert när det gäller gränsöverskridande familjeerkännande. Kommissionen lade 2022 fram ett förslag till rådsförordning[91] om föräldraskap och införande av ett europeiskt intyg om föräldraskap, som fortfarande behandlas i rådet.

AD. Färdplanen för kvinnors rättigheter visar på EU:s starka engagemang för att skydda och främja jämställdhet och kvinnors rättigheter och anger de principer och den långsiktiga vision för

---

87 Världsekonomiskt forum, *Global Gender Gap Report 2023*, https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

88 Världshälsoorganisationen, *Women in the health and care sector earn 24 percent less than men*, 2022, https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

89 Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. and Janeckova, H. (2024) *Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

90 Kommissionens meddelande av den 30 juni 2021 *En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden – för starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040*.

91 Kommissionens förslag av den 7 december 2022 till rådets förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande av domar samt godkännande av officiella handlingar i samband med föräldraskap och om införande av ett europeiskt intyg om föräldraskap (COM(2022)0695).

framsteg som jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 kommer att bygga på.

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ambitiös jämställdhetsstrategi för 2026–2030, som bygger på den första jämställdhetsstrategin för 2020–2025, med konkreta, mätbara och tydliga lagstiftningsmässiga och icke lagstiftningsmässiga åtgärder och mål på de nyckelområden som beskrivs nedan.

Könsrelaterat våld

2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till rådet om att inkludera könsrelaterat våld som ett nytt brottsområde som förtecknas i artikel 83.1 i EUF-fördraget och att utan dröjsmål avskaffa alla former av våld mot kvinnor och flickor, inbegripet systemiskt våld, som är en av de mest utbredda kränkningarna av de grundläggande rättigheterna i EU.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snabbt offentliggöra sin rekommendation om förebyggande av skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor, inbegripet alla former av obstetriskt och gynekologiskt våld, oegentligheter i medicinska miljöer, tvångsabort och tvångssterilisering, nekad abortvård samt kvinnlig könsstympning och könsstympning av intersexuella, och att säkerställa att den kompletterar direktiv (EU) 2024/1385.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och uppmuntra ett snabbt och fullständigt införlivande av direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

5. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att erkänna kvinnomord som ett separat och fristående brott och betonar att det är avgörande att förstå att kvinnomord är ”dödandet av en kvinna eller flicka på grund av hennes kön” för att kunna förstå dess bakomliggande orsaker kopplade till könsdiskriminering och maktobalans.

6. Europaparlamentet uppmanar på nytt kommissionen att utarbeta riktlinjer för medlemsstaterna om genomförandet av direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer och om våld på alla områden i livet, inbegripet tydliga riktlinjer för omfattande och åldersanpassad sexual- och samlevnadsundervisning med fokus på samtyckesutbildning i linje med internationella standarder, och att ägna särskild uppmärksamhet åt ett fullständigt genomförande och verkställande av alla artiklar i direktivet, särskilt artikel 35, som behandlar spridning av utbildningsmaterial om samtycke och anordnande av informationskampanjer eller program för att öka kunskapen om att sex utan samtycke betraktas som ett brott.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att framhålla hur viktig rapporteringsdelen är i direktiv (EU) 2024/1385 för att direktivet på ett effektivt sätt ska kunna förebygga och avskaffa sådant våld mot kvinnor och flickor. Parlamentet uppmanar kommissionen att prioritera förebyggande av könsrelaterat våld både online och offline, samtidigt som man betonar vikten av lämpliga, riktade och snabba förebyggande åtgärder, genom utbildning, digital kompetens, utbildning av yrkesverksamma samt informations- och upplysningskampanjer som en viktig faktor i kampen mot våld mot kvinnor och flickor i linje med bestämmelserna i den relaterade EU-lagstiftningen.

8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med de särskilda behoven hos offer för könsrelaterat våld, inbegripet men inte begränsat till psykosocialt stöd, bostäder för offer, program för livslångt lärande och barnomsorg, och efterlyser ett lämpligt skydd av offer och överlevare, genom att säkerställa och öka långsiktiga offentliga investeringar och garantera effektiva åtgärder, som bör vara strukturella och intersektionella och sätta de överlevande i centrum samt ta itu med de sociala, ekonomiska och kulturella bakomliggande orsakerna till könsrelaterat våld.

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmana de medlemsstater som ännu inte har ratificerat Istanbulkonventionen att göra detta och att påskynda denna process. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa, övervaka och främja genomförandeprocessen.

10. Europaparlamentet understryker att marginaliserade grupper löper ökad risk för våld och att intersektionella former av diskriminering intensifierar effekterna av könsrelaterat våld och upprepad viktimisering. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att utveckla och, i samarbete med medlemsstaterna, genomföra obligatorisk och omfattande utbildning för alla rättstillämpare, inbegripet domare och åklagare, i frågor som rör könsrelaterat våld, intersektionalitet och stöd till brottsoffer, för att säkerställa att rättstillämpare är tillräckligt utrustade för att hantera ärenden, både offline och online, på ett genusmedvetet och intersektionellt sätt och för att säkerställa att brottsoffer inte utsätts för sekundär viktimisering under rättsliga förfaranden.

11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram EU-lagstiftning för att kriminalisera våldtäkt på grundval av avsaknad av samtycke i alla medlemsstater. Parlamentet noterar att 14 medlemsstater fortfarande antingen kräver någon form av våld för att kriminalisera våldtäkt eller inte uttryckligen nämner samtycke. Parlamentet upprepar att våldtäkt inte bara är en kränkning av kvinnors grundläggande rättigheter samt kroppsliga självbestämmande och fysiska integritet, utan även en form av sexuellt övergrepp och sexuell exploatering av kvinnor och flickor,

som är ett brott i EU enligt EUF-fördraget[92]. Parlamentet uppmanar de medlemsstater som fortfarande använder den definition av våldtäkt som bygger på antagandet om våld att genomföra lagändringar för att anpassa definitionen till de senaste internationella normerna och artikel 36 i Istanbulkonventionen.

12. Europaparlamentet understryker kommissionens och medlemsstaternas rättsliga skyldighet att skydda kvinnors rättigheter och fysiska integritet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa ett snabbt och fullständigt införlivande av det omarbetade direktivet mot människohandel, som fastställer strängare regler och tillhandahåller starkare verktyg för att bekämpa människohandel, inbegripet nya former av sexuell exploatering, och organiserade kriminella grupper, till exempel genom bättre gränsöverskridande kommunikation, och särskilt skydda minoritets- och invandrarkvinnors rättigheter. Parlamentet betonar att minskad efterfrågan är ett viktigt instrument för att förebygga och minska människohandel, eftersom denna åtgärd är inriktad på ekonomiska incitament. Parlamentet uppmanar dessutom med kraft kommissionen och medlemsstaterna att stödja insatser för att rädda och rehabilitera offren.

13. Europaparlamentet betonar att ett samhälles inställning till prostitution påverkar dess förståelse av jämställdhet och kvinnors rättigheter och förmedlar budskap och normer. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra och stödja medlemsstaternas insatser för förebyggande, avkriminalisering av människor, särskilt kvinnor, i prostitution, minskning av efterfrågan, bestraffning av kunder, avstigmatisering och avskaffande av stereotyper, och att säkerställa tillräckligt finansierade, lättillgängliga och högkvalitativa exitprogram för dem som vill lämna prostitution. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att personer i prostitution aktivt deltar i beslutsfattande som rör deras rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja dessa insatser.

14. Europaparlamentet fördömer surrogatmoderskap, som inbegriper reproduktiv exploatering och användning av kvinnors kroppar för ekonomisk eller annan vinning, särskilt när det gäller särskilt utsatta kvinnor i tredjeländer. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att sätta stopp för detta fenomen.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att rekommendera EU-stöd till studier av sambandet mellan könsrelaterat våld, våld i nära relationer och cancer.

Heltäckande hälso- och sjukvård med ett genusperspektiv

---

92 Artikel 83 i EUF-fördraget.

16. Europaparlamentet betonar att hälsa är en grundläggande rättighet och att alla därför måste ha tillgång till högkvalitativa, överkomliga och tillgängliga hälso- och sjukvårdstjänster som respekterar deras informerade samtycke och fysiska oberoende. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa allmän tillgång till genusmedveten och kvalitets-, patient- och resultatinriktad hälso- och sjukvård i linje med de högsta standarderna för kvinnor och flickor, i all deras mångfald, särskilt grupper som utsätts för intersektionella former av diskriminering, inbegripet personer med funktionsnedsättning och personer från missgynnade socioekonomiska bakgrunder, offer för könsrelaterat våld, rasifierade personer och personer med etnisk bakgrund, minoritetsbakgrund eller migrantbakgrund, äldre, hbtqi+-personer, särskilt intersexuella kvinnor, transpersoner och ickebinära personer, kvinnor på landsbygden och i avlägsna områden och i de yttersta randområdena, gravida kvinnor och mödrar, särskilt ensamstående mödrar. Parlamentet betonar att hälso- och sjukvårdspersonal måste utbildas i genusmedvetna hälsofrågor och reagera på könsrelaterat och sexuellt våld.

17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att snarast ta itu med hälsoklyftan mellan könen, bland annat genom att ta itu med könsspecifika hälsobehov och hälsorisker under alla skeden i livet, samtidigt som särskild uppmärksamhet ägnas åt sjukdomar som i oproportionerligt hög grad drabbar kvinnor, ta itu med könsskillnader och snedvridningar inom medicinsk forskning, utbildning och kliniska prövningar och uppmuntra fler kvinnor att göra medicinska karriärer. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en särskild handlingsplan för att ta itu med dessa frågor och att ytterligare inrikta kommande hälsorelaterade initiativ på konceptet genusmedicin, som införts av WHO[93].

18. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se till att den nya jämställdhetsstrategin innehåller ett starkare fokus på jämställdhet inom folkhälsan. Parlamentet uppmanar kommissionen att bygga vidare på den ökande förståelsen av de faktorer som påverkar behandlingsresultaten genom att stödja insamlingen av fler och bättre uppdelade data för att identifiera hälsoskillnader i undergrupper som kanske annars inte skulle vara uppenbara i befolkningen, utforma hälsoinsatser med avseende på undergrupper där det finns skillnader och övervaka hälsoresultaten i högriskgrupper. Parlamentet noterar att särskild uppmärksamhet bör ägnas gravida och ammande kvinnor.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med de ihållande psykiska hälsoutmaningar som kvinnor och flickor och marginaliserade grupper står inför, och uppmanar med kraft

---

93 WHO, *Gender and health*, https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1.

kommissionen att säkerställa allmän tillgång till genusmedveten psykisk hälso- och sjukvård och att öka investeringarna i hälso- och sjukvårdsinrättningar i landsbygdsområden och utveckla anpassningsbara lösningar såsom mobila hälsokliniker.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på EU-nivå ta itu med de klyftor, ojämlikheter och hinder som kvinnor i all deras mångfald, inbegripet kvinnor från utsatta grupper, ställs inför när det gäller tillgång till hälso- och sjukvård.

21. Europaparlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att säkerställa och garantera tillgång till grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster och läkemedel och uppmanar kommissionen att öka investeringarna i jämställdhetsintegrering i hälso- och sjukvårdssystemen. Parlamentet betonar att utbildningen av alla läkare och all annan vårdpersonal bör inbegripa ett jämställdhetsperspektiv. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att ingen, särskilt kvinnor med funktionsnedsättning, utsätts för skadliga, invasiva eller oåterkalleliga behandlingar mot sin vilja, och att fastställa att alla medicinska ingrepp bygger på varje individs personliga, fria och fullt informerade samtycke.

22. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utveckla en övergripande EU-strategi för att ta itu med kvinnors mycket specifika hälsobehov i alla skeden av livet och att ta itu med de faktorer som påverkar kvinnors och flickors hälsa, även genom att inkludera hälsa i den europeiska planeringsterminen.

23. Europaparlamentet betonar vikten av samarbete och utbyte av bästa praxis på europeisk nivå vid sidan av en effektiv användning av relaterade EU-medel för att ta itu med gemensamma utmaningar inom hälso- och sjukvården, och uppmanar kommissionen att stärka det avdelningsövergripande samarbetet mellan relevanta politiska tjänster för att säkerställa att jämställdhet systematiskt integreras i alla hälsorelaterade initiativ. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra och stödja medlemsstaterna i genomförandet eller utvidgningen av nationella sjukförsäkringssystem som erbjuder heltäckande och ekonomiskt överkomlig vård.

24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en jämställdhetsmedveten strategi för hälso- och sjukvård och att ta itu med specifika frågor där utmaningar kvarstår, såsom psykisk hälsa, cancer, endometrios eller mödravård. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla gemensamma EU-omfattande standarder för prenatal vård, förlossningsvård, postnatal barnmorskevård samt neonatal vård och mödravård för att uppdatera EU-direktivet om

barnmorskevård[94] i enlighet med internationella standarder och göra det möjligt för hälso- och sjukvårdspersonal att utbyta bästa praxis på detta område. Parlamentet efterlyser en EU-ram för säker användning av läkemedel under graviditet och amning.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja hälso- och sjukvårdssystemen för att utveckla, genomföra och utvärdera genusinriktade strategier för förebyggande av sjukdomar, eftersom förebyggande åtgärder kan förbättra livskvaliteten för kvinnor och flickor. Parlamentet uppmanar därför med kraft kommissionen att genomföra åtgärder som både bygger på förebyggande åtgärder och ökar medvetenheten om rätten att få tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster.

26. Europaparlamentet betonar behovet av att ta itu med territoriella skillnader i tillgången till hälso- och sjukvård genom att säkerställa tillgången till genusmedvetna hälso- och sjukvårdstjänster i landsbygdsområden, avlägsna områden och avfolkningsområden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att investera i mobila hälso- och sjukvårdsenheter, telemedicin samt utbildning och utplacering av hälso- och sjukvårdspersonal i missgynnade regioner.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skapa en övergripande och bindande ram och att säkerställa fullständig och lika tillgång till all sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård för alla i EU, oavsett deras migrations- eller uppehållsstatus. Parlamentet noterar att dessa tjänster och rättigheter omfattar respektfull och högkvalitativ obstetrisk, gynekologisk vård, prenatal vård, förlossningsvård, postnatal barnmorskevård och neonatal vård, omfattande information och tjänster om familjeplanering, genusbekräftande vård och tillgång till medicinskt assisterad befruktning samt fertilitetsvård och fertilitetsbehandlingar, säkra och överkomliga moderna preventivmetoder som är valfria och rätten till säker och laglig abortvård (medicinsk och kirurgisk), åldersanpassad sexual- och samlevnadsundervisning, förebyggande av sexuellt överförbara infektioner, postexponeringsprofylax, tjänster för upptäckt och behandling som en integrerad del av deras mänskliga rättigheter, utan vilka rättsstatsprincipen inte kan upprätthållas. Parlamentet betonar att medlemsstaterna måste se till att dessa tjänster är tillgängliga, överkomliga och icke-diskriminerande. Parlamentet uppmanar kommissionen att erkänna alla kränkningar av kvinnors SRHR som en form av könsrelaterat våld.

---

94 Rådets direktiv 80/155/EEG av den 21 januari 1980 om samordning av bestämmelserna i lagar och andra författningar om rätten att påbörja och utöva verksamhet som barnmorska (EUT L 33, 11.2.1980, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

28. Europaparlamentet betonar att varje jämlikhetsstrategi bör motverka alla former av könsrelaterat våld, vilket även inbegriper bakslag för eller kränkningar av kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter. Parlamentet upprepar att tillgång till hälso-och sjukvård och offentliga tjänster, särskilt tillgång till abortvård och psykologiskt stöd för våldsutsatta kvinnor, bör betraktas som en prioritering. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa sanktioner i fall av tillbakagång för kvinnors rättigheter, inbegripet begränsningar av SRHR, tillgång till abortvård eller sexualundervisning, som måste betraktas som kränkningar av EU:s värden och utlösa proportionerliga institutionella åtgärder, inbegripet överträdelseförfaranden och konsekvenser för finansieringen. Parlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en övervaknings- och ansvarsmekanism för att snabbt ta itu med alla bakåtsträvande förändringar eller hot mot jämställdheten och alla kränkningar av kvinnors rättigheter, inbegripet SRHR och hbtqi+-personers rättigheter, i medlemsstaterna, samt att använda befintliga mekanismer för att bedöma efterlevnaden av rättsstatsprincipen eller de grundläggande rättigheterna, eller göra detta inom ramen för en särskilt framtagen mekanism, och att inkludera en särskild underpelare för könsrelaterat våld i sin åriga rapport om rättsstatsprincipen. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra och engagera män som aktiva allierade i främjandet av SRHR för att ta sig an den bredare kontexten med växande motreaktioner hos unga män mot unga kvinnor och feminism.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att inkludera sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet rätten till säker och laglig abortvård, i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna i enlighet med parlamentets resolution av den 11 april 2024.

30. Europaparlamentet framhåller EU-medborgarnas breda stöd för att göra det möjligt för alla i EU att få tillgång till säker abortvård, oavsett vilka de är eller varifrån de kommer, då detta bland annat återspeglas i det framgångsrika europeiska medborgarinitiativet ”My voice, my choice”, där EU uppmanas att anta lagstiftning som innebär att det ska inrättas en finansiell mekanism som hjälper medlemsstater som frivilligt ansluter sig till denna politik att tillhandahålla säker abortvård för alla som saknar tillgång till sådan. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att vidta snabba åtgärder och att hörsamma medborgarinitiativets krav och inrätta en finansiell solidaritetsmekanism mellan medlemsstaterna för att säkerställa att kvinnor i EU kan få tillgång till abortvård.

31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utfärda rekommendationer till medlemsstaterna om hur man ska bekämpa alla former av obstetriskt och gynekologiskt våld, vilket omfattar en rad olika försumliga, förnedrande, kränkande eller skadliga metoder,

däribland ”mansstygnet”. Parlamentet uppmanar kommissionen att underlätta utbytet mellan medlemsstaterna i frågan om obstetriskt och gynekologiskt våld och att ge EIGE i uppdrag att utveckla en uppsättning kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att mäta förekomsten och yttringarna av obstetriskt våld och att anslå tillräckliga resurser för att hantera det.

32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i samband med genomförandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer utfärda tydliga riktlinjer om sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård för personer som utsatts för sexuellt våld, i linje med internationella folkhälso- och människorättsnormer, inbegripet WHO:s normer för klinisk hantering av våldtäkt.

33. Europaparlamentet erkänner att fertilitet är en avgörande aspekt av kvinnors hälsa och betonar behovet av att proaktivt ta itu med de mångfasetterade faktorerna och utmaningarna i samband med fertilitet, såsom bristande tillgång till fertilitetsrelaterad hälso- och sjukvård och behandling eller otillräckliga informations- och stödtjänster. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se till att information om fertilitetsbevarande åtgärder finns tillgänglig för alla.

Jämställdhet och kvinnors egenmakt i arbetslivet

34. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att följa upp, och återrapportera till parlamentet om, genomförandet av direktivet om tillräckliga minimilöner[95] och direktivet om insyn i lönesättningen[96] – bland annat vad gäller garantin om robusta krav på rapportering av löner, faktisk tillgång till rättsmedel för personer som utsatts för lönediskriminering och lämpliga sanktioner vid bristande efterlevnad – samt införlivandet av direktivet om kvinnor i styrelser[97]. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att övervaka och garantera ett korrekt genomförande i rätt tid av dessa direktiv, vilket är av avgörande betydelse för kvinnor på arbetsmarknaden och kommer att göra att de kan åtnjuta lika rättigheter och villkor under hela yrkeskarriären.

35. Europaparlamentet framhåller att det bestämt kommer att motsätta sig alla försök att dra tillbaka eller försvaga direktivet om insyn i lönesättningen.

---

95 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 av den 19 oktober 2022 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen (EUT L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

96 Direktiv (EU) 2023/970 (EUT L 132, 17.5.2023, s. 21., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

97 Direktiv (EU) 2022/2381 (EUT L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

36. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att aktivt främja kvinnors inträde och kvarstannande på arbetsmarknaden, vidta åtgärder för att minska sysselsättningsklyftan samt löne- och pensionsklyftan mellan könen och investera i program för livslångt lärande för kvinnor och flickor. Parlamentet uppmanar kommissionen att fastställa EU-omfattande mål för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Parlamentet välkomnar EIGE:s analys av de största hindren för kvinnors sysselsättning i Europa, däribland hinder för heltidsanställningar, vilken ger medlemsstaterna en grund för att ta itu med strukturella hinder för kvinnors sysselsättning. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra medlemsstaterna att säkerställa kvinnors lika tillgång till arbete med rättigheter och anständiga löner, bland annat genom kollektivförhandlingar. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra medlemsstaterna att vidta beslutsamma åtgärder för att bestraffa företag som gör diskriminerande åtskillnad mellan män och kvinnor och inte följer arbetslagstiftningen.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka politik och finansieringsinstrument som stöder kvinnor som återvänder till arbetsmarknaden efter mammaledighet eller långvariga avbrott i karriären i samband med omsorgsansvar. Parlamentet understryker vikten av aktiva arbetsmarknadsåtgärder, skräddarsydda omskolnings- och kompetenshöjningsprogram och individanpassad yrkesvägledning och uppmanar kommissionen att främja och stödja arbetsgivare när det gäller att erbjuda flexibla sysselsättningsmöjligheter av god kvalitet för kvinnor som återvänder till arbetsmarknaden. Parlamentet betonar behovet av att ta itu med diskrimineringen av kvinnor på arbetsplatser, särskilt kvinnor med barn. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att diskriminering på grund av graviditet och moderskap bekämpas genom flexibla arbetsformer som utformas och kommuniceras ordentligt. Parlamentet uppmanar kommissionen att utan ytterligare dröjsmål föreslå lagstiftning om regler för distansarbete och rätten att inte vara uppkopplad, och att se till att detta görs på ett genusmedvetet sätt som inte förvärrar den befintliga ojämställdheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja genusmedvetna arbetsplatser för att se till att kvinnor som lider av icke-överförbara sjukdomar, kroniska sjukdomar, funktionsnedsättningar eller klimakteriesymptom har lika rättigheter och möjligheter att få tillträde till och stanna kvar på arbetsplatsen.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en lagstiftningsram för att bekämpa könsrelaterat våld i arbetslivet i syfte att säkerställa att alla arbetstagare skyddas mot könsrelaterat våld, däribland trakasserier, hot och alla former av sexuellt våld på arbetsplatsen. Parlamentet uppmanar de återstående medlemsstater som ännu inte har ratificerat ILO:s konvention 190 om våld och trakasserier i arbetslivet att göra detta och att erkänna rätten till ett

arbetsliv som är fritt från våld och trakasserier, däribland könsrelaterat våld.

39. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att stärka insatserna för att ta itu med diskriminering av de mest utsatta kvinnorna, flickorna och intersektionellt diskriminerade personerna, enligt vad som anges i förteckningen över icke-diskrimineringsskäl, och av dem som drabbas av automatiseringen av arbetstillfällen. Parlamentet upprepar att dessa grupper löper större risk att råka ut för specifika eller oproportionerliga svårigheter på arbetsmarknaden, såsom hög arbetslöshet, låg lön och otrygga arbetstillfällen och svårigheter med tillgången till arbetstagarskydd, mammaledighet och social trygghet. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra program som säkerställer lika möjligheter, bland annat tillgång till ledande och beslutsfattande funktioner för alla som är utsatta för diskriminering och otrygghet på arbetsmarknaden. Parlamentet konstaterar att detta bör ske bland annat genom att säkerställa att direktivet om likabehandling i arbetslivet[98] genomförs runt om i medlemsstaterna, stärka likabehandlingsorgan i enlighet med direktiv (EU) 2024/1499[99] och säkerställa tillgång till minimilöner på samma villkor som andra. Parlamentet betonar behovet av att utveckla riktade sysselsättnings- och kompetensutvecklingsstrategier för kvinnor över 55 år och kvinnor på landsbygden eller i strukturellt missgynnade regioner, som stöter på flera olika hinder. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaterna i utformningen av en inkluderande arbetsmarknadspolitik, bland annat genom sammanhållningspolitiska instrument och Europeiska socialfonden+ (ESF+).

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att medlemsstaterna tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet vid reformer av pensionssystemen och anpassningar av pensionsåldern och att tänka på skillnaderna mellan kvinnors och mäns arbetsmönster, inklusive alla obetalda anställningsformer, med beaktande av att risken för intersektionell diskriminering på arbetsmarknaden är större för kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att lägga fram en omfattande

---

98 Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EUT L 303, 2.12.2000, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

99 Rådets direktiv (EU) 2024/1499 av den 7 maj 2024 om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av personer oavsett ras eller etniskt ursprung, likabehandling i fråga om anställning och yrke oavsett personers religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuella läggning, likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet och tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och om ändring av direktiven 2000/43/EG och 2004/113/EG (EUT L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

plan för att ta itu med pensionsklyftan mellan könen, bland annat genom att säkerställa adekvat barnomsorgsstöd och lindra ”mödraskapsstraffet” samt främja den finansiella kompetensen hos kvinnor och förbättra finansrådgivningen för kvinnor, särskilt för att minska investeringsklyftan.

41. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över direktivet om social trygghet direktiv 79/7/EEG[100] för att se till att det gör det möjligt att vidta positiva åtgärder och bidrar till att minska pensionsklyftan mellan könen.

42. Europaparlamentet betonar att kvinnor för närvarande endast utgör en tredjedel av företagarna i EU[101], och framhåller behovet av riktade åtgärder för att minska könsklyftan inom företagande.

43. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att ta fram riktlinjer för medlemsstaterna, den privata sektorn och det civila samhället för att hjälpa till att fastställa jämställdhetsmål och jämställdhetsstrategier, inbegripet lika möjligheter till ledarskap inom ekonomi, även för kvinnliga företagare, och att undanröja hindren för kvinnor att starta och äga företag i syfte att minska könsklyftan inom företagande. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaterna i dessa insatser och att främja jämställdhet i tillgången till finansiering och ta itu med den bestående könsklyftan inom företagsledning och innovation.

44. Europaparlamentet upprepar att könsklyftan inom digitaliserings- och AI-sektorerna oundvikligen resulterar i partiska algoritmer. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att främja jämställdhet i företag som bedriver AI- och IKT-relaterad verksamhet, bland annat genom att finansiera kvinnoledda projekt inom den digitala sektorn och främja ett minsta antal kvinnliga forskare som deltar i AI- och IKT-relaterade ansökningsomgångar för forskningsfinansiering. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram riktade initiativ för att stödja kvinnor inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnen) och motivera flickor att överväga en yrkeskarriär inom STEM, IKT eller AI, bland annat genom att fastställa ett mål för kvinnliga forskares deltagande i STEM- och AI-projekt, i syfte att överbrygga den övergripande kompetens- och könsklyftan inom denna sektor. Parlamentet betonar att kvinnors och utsatta gruppers intressen måste återspeglas i den

---

100 Rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet, EGT L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

101 Eurochambres, Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs, https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

digitala omställningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och Eurostat att förbättra övervakningen av könssammansättningen inom STEM-yrken, t.ex. bland hälso- och sjukvårdspersonal.

45. Europaparlamentet betonar att kvinnors egenmakt som medborgare och ekonomiska aktörer är både en etisk och ekonomisk nödvändighet och att det för att åstadkomma en effektiv och rättvis ”kompetensunion” krävs särskilda insatser för att undanröja de hinder som för närvarande begränsar deltagandet på arbetsmarknaden, särskilt för kvinnor. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att uppmuntra kvinnors ekonomiska verksamhet och att säkerställa jämlikhet på alla nivåer under hela yrkeslivet för alla i EU, då detta är till gagn för det europeiska samhället, ekonomin och arbetslivet med tanke på att jämställdhet är en grundförutsättning för europeisk framgång, konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se till att förslag om förenklad lagstiftning inte strider mot jämställdhetsmålet.

46. Europaparlamentet påpekar att principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete, som står inskriven i EU-rätten, måste tillämpas i praktiken. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta itu med de systeminbyggda löneskillnader som beror på bristande erkännande och undervärdering av arbete inom kvinnodominerade sektorer, såsom omsorg, hälso- och sjukvård, utbildning och detaljhandel. Parlamentet efterlyser bindande EU-åtgärder för att även säkerställa lika lön för likvärdigt arbete och för att förbättra arbetsvillkoren inom undervärderade kvinnodominerade sektorer. Parlamentet uppmanar därför med eftertryck kommissionen att arbeta tillsammans med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter för att utarbeta könsneutrala verktyg och kriterier för värdering av arbete som möjliggör en EU-omfattande definition och jämförelse av ”arbetets värde” så att arbetet i kvinnodominerade sektorer kan värderas och avlönas på ett rättvisare sätt. Parlamentet konstaterar att detta bör ske genom säkerställande av rätten till kollektiva förhandlingar, förstärkning av yrkesinspektionerna och garantier för kvinnliga arbetstagares representation i den sociala dialogen.

47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att verkligen ta itu med den bestående löneklyftan mellan könen, bland annat genom att rikta in ESF+-fonderna på att stödja bekämpandet av könsstereotyper inom utbildning och yrkesvägledning och främja mångfaldsstadgor och mångfaldsinitiativ i den privata och offentliga sektorn.

Fattigdom bland kvinnor

48. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra den kommande strategin för fattigdomsbekämpning genusmedveten genom att lägga starkt fokus på den strukturella fattigdomen bland kvinnor.

Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att förstärka de ekonomiska och sociala åtgärderna för att bekämpa kvinnlig fattigdom och kvinnors sociala utestängning, särskilt med avseende på tillgången till anständig bostad, energi och transport till ett överkomligt pris. Parlamentet understryker att anständiga bostäder till överkomliga priser är en grundläggande rättighet som måste skyddas och erkännas som en grundförutsättning för att andra grundläggande rättigheter ska kunna åtnjutas. Parlamentet påminner om att den ojämlika bostadssituationen leder till att många kvinnor lever under ovärdiga och otrygga förhållanden med risk för hemlöshet och våld. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till detta i sin kommande EU-plan för bostäder till överkomlig kostnad och att ägna särskild uppmärksamhet åt bostadsbehoven hos personer som utsatts för könsrelaterat våld och åt tillräcklig kapacitet i fråga om skyddade boenden. Parlamentet betonar att tillgången till social trygghet och bostad för alla bör värnas på ett verkningsfullt sätt i medlemsstaterna, och uppmanar kommissionen att främja detta kontinuerligt. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta bekämpandet av mensfattigdom, dvs. brist på adekvat tillgång till hygienprodukter och faciliteter vid menstruation, som påverkar uppskattningsvis 10 % av den menstruerande befolkningen i unionen, och i oproportionerligt hög grad marginaliserade och utsatta grupper, och som begränsar deltagandet i det sociala livet, inom utbildning och i yrkeslivet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa tillgång till lättillgängliga mensprodukter och att, som ett första steg, inleda en översyn av direktiv 2004/113/EG i syfte att avskaffa mervärdesskatten på mensprodukter och undanröja omotiverade prisskillnader – ofta kallade en ”rosa skatt” – som leder till högre kostnader för hälso- och sjukvårdsrelaterade produkter och tjänster som marknadsförs för kvinnor.

Kvinnors rättigheter och jämställdhet i utbildningen och den digitala miljön

49. Europaparlamentet framhåller vikten av att säkerställa tillgången till utbildning av god kvalitet för flickor som en förutsättning för jämställdhet och kvinnors egenmakt och för att de fullt ut ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa köns- och åldersinkluderande tillgång till alla utbildningsnivåer, främja jämställdhet och bryta ned könsstereotyper och skadliga samhällsnormer och att särskilt stödja de mest utsatta kvinnorna, flickorna och intersektionellt diskriminerade personerna på deras utbildningsväg. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se till att kompetensunionen tar itu med obalanser mellan könen för att ge alla personer i hela EU ökad egenmakt.

50. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att investera i lärares yrkesutveckling för att bättre bekämpa könsstereotyper i all barn- och vuxenutbildning, yrkesutbildning och arbetsplatsanknuten utbildning inom alla formella och icke-formella utbildningsvägar och att ge förläggare riktlinjer för undanröjande av könssnedvridning i läromedel. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra obligatoriska utbildningsprogram för alla som arbetar inom utbildningssektorn, inklusive informell utbildning och volontärverksamhet, samt säker infrastruktur, konfidentiella rapporteringsmekanismer och disciplinära åtgärder.

51. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att erkänna samtyckesbaserad, övergripande, vetenskapligt korrekt och åldersanpassad undervisning i sex och samlevnad på grundval av mänskliga rättigheter och jämställdhet som en viktig del i nedbrytningen av könsstereotyper och hanteringen av skadliga beteenden och att ta fram EU-riktlinjer för medlemsstaterna angående sådan undervisning. Parlamentet konstaterar att syftet bör vara att rusta unga med kunskap om rätten att bestämma över sin egen kropp, hälsosamma relationer, reproduktiv hälsa och förebyggande av könsrelaterat våld och diskriminering Parlamentet framhåller betydelsen av att skydda minderåriga på nätet mot våldsamt och skadligt pornografiskt innehåll.

52. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att minska könsklyftan, särskilt inom STEM-, AI- och digitaliseringssektorerna, genom att främja en integrerad strategi för att stärka kvinnors och flickors utbildning redan från tidig ålder i dessa sektorer. Parlamentet betonar att en sådan strategi bör inkludera initiativ som syftar till att motivera kvinnor och flickor att slå in på STEM-vägen, och uppmanar kommissionen att säkerställa kvinnors lika tillgång till yrkesutbildningar, praktikplatser och medvetandehöjande kurser i dessa ämnen genom att främja utbildning och livslångt lärande, sprida lyckade och inkluderande utbildningslösningar i form av bästa praxis, främja kvinnliga förebilder och uppmuntra kvinnor att förvärva kunskap och utveckla färdigheter av väsentlig betydelse för att de ska ha lika tillgång till jobbmöjligheter inom framväxande områden såsom den digitala sektorn och den gröna omställningen och i ekonomin och näringslivet i stort samt att prioritera mångfald och inkludering inom STEM. Parlamentet konstaterar att pojkar på samma sätt bör uppmuntras att att söka sig till utbildnings-, hälso- och sjukvårds- och välfärdssektorn. Parlamentet understryker att digital teknik och digitala plattformar är på väg att bli centrala beståndsdelar i den övergripande utbildningsprocessen för kvinnor och flickor och i många arbetsurvalsprocesser. Parlamentet beklagar de negativa effekterna av ojämlik tillgång till teknik, som kan hindra utvecklingen av kvinnors och flickors digitala kompetens. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att kvinnor och

flickor i all sin mångfald inte påverkas oproportionerligt av bristande tillgång till teknik.

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bibehålla, och fortsätta att utveckla, en nolltoleranspolitik mot alla former av könsrelaterat våld i den digitala miljön. Parlamentet erinrar om att delning utan samtycke av intimt material, däribland deepfakes, nätstalkning, nättrakasserier och offentlig uppmaning till våld eller hat på nätet (hatretorik) är straffbara handlingar enligt direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer, och definitionerna av dessa brott bör tillämpas korrekt i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Parlamentet efterlyser förstärkt EU-omfattande samarbete för att upptäcka och lagföra könsrelaterade digitala brott, såsom nättrakasserier och spridning av manipulerade media utan samtycke. Parlamentet framhåller behovet av gränsöverskridande digital kriminalteknisk kapacitet och rättslig utbildning. Parlamentet uppmanar kommissionen att ytterligare övervaka, och utarbeta en policy för, andra typer av könsrelaterat våld på nätet som särskilt drabbar flickor och hbtqi+-personer.

54. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att införliva förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder inom alla områden av den digitala politiken, med särskild uppmärksamhet på jämställdhet, könsrelaterat våld och mänskliga rättigheter samt skydd av minderåriga på nätet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa ett fullständigt fullgörande av riskbedömnings- och riskbegränsningsskyldigheterna enligt befintliga instrument såsom förordningen om digitala tjänster, inklusive dess uppförandekod, och förordningen om artificiell intelligens och att samtidigt utarbeta nya politiska förslag, till exempel inom det europeiska demokratiförsvaret och i rättsakten om digital rättvisa. Parlamentet efterlyser offentlig granskning av årliga riskbedömningar avseende könsrelaterat våld och av begränsningsåtgärder som införs av mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer, i syfte att underlätta forskning om och bättre förståelse av företeelsen.

55. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ägna särskild uppmärksamhet åt hur algoritmer kan reproducera och förstärka sexistiskt eller förnedrande innehåll, genom att införa större transparens och genom att isolera AI-genererade data efter kön för att identifiera diskrimineringsmönster. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att fastställa politik och att genomföra utbildnings- och upplysningsprogram som syftar till att förebygga, känna igen och bemöta könsrelaterat våld, särskilt bland unga. Parlamentet uppmanar kommissionen att investera i forskning som kartlägger jämställdheten i medierna och den digitala industrin, även med ett intersektionellt perspektiv.

Möjligheter att förena privatliv och yrkesliv och åtgärder mot bristande jämställdhet inom vård och omsorg

56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att omsätta rätten att ge och ta emot vård och omsorg i praktiken, så som denna rätt erkänns enligt princip 18 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet betonar att vård- och omsorgsarbetet måste erkännas, vara avlönat och understödjas, även som en kollektiv nyttighet, och manar till inrättande av högkvalitativa, ekonomiskt överkomliga och tillgängliga vårdsystem som säkerställer värdigheten för både omsorgstagare och omsorgsgivare.

57. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att utveckla den europeiska strategin för vård och omsorg till en övergripande europeisk vård- och omsorgsgiv som riktar sig till både formella och informella omsorgsgivare (främst kvinnor i båda fallen) och som är utrustad med bindande rättsliga och finansiella verktyg för investeringar i, och säkerställande av allmän åtkomst till, ekonomiskt överkomlig och högkvalitativ små- och skolbarnsomsorg och långvarig vård och omsorg. Parlamentet upprepar att omsorgsgiven bör vara en rättighetsbaserad strategi för vård och omsorg och att finansieringen av vård- och omsorgsinfrastrukturen bör ske genom progressiv beskattning och offentliga medel. Parlamentet betonar behovet av en EU-politik och en nationell politik för informella omsorgsgivare som syftar till ekonomisk hjälp och avlastning, utbildning och inkludering i pensionssystemen och hälso- och sjukvårdssystemen för att mildra vård- och omsorgsarbetets negativa effekter för kvinnors karriärer och ekonomiska oberoende. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka investeringarna för att förbättra arbetsvillkoren och arbetsmiljön inom vård- och omsorgssektorn, där majoriteten av arbetstagarna är kvinnor.

58. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att underlätta lagliga sätt att formalisera statusen för kvinnliga migranter som arbetar inom vård och omsorg och som i oproportionerlig grad drabbas av intersektionell diskriminering, att erkänna deras kvalifikationer och deras viktiga bidrag till vård- och omsorgssystemen i EU, att ge tillgång till arbetstillfällen av hög kvalitet i linje med den kommande färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet och att säkerställa rättvisa arbetsvillkor för dem, varvid lika möjligheter inom vård- och omsorgssektorn främjas.

59. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att anmoda medlemsstaterna att säkerställa ett skyndsamt och fullständigt införlivande av direktivet om balans mellan arbete och privatliv och av de åtgärder som det innehåller. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att inrätta de robusta mekanismer för genomförande, övervakning och årlig rapportering som föreskrivs i direktivet, att vid behöv inleda överträdelseförfaranden och andra verkställighetsåtgärder för att säkra fullständig efterlevnad och att

anslå särskild finansiering inom nästa fleråriga budgetram samt förslå en rekommendation om kvalitetsstandarder på EU-nivå för långvarig vård och omsorg, bland annat avseende personalstyrka, utbildning och kvalitetssäkring. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se över direktivet om balans mellan arbete och privatliv för att förvissa sig om att det är ändamålsenligt och att stärka det genom att vidareutveckla och bygga ut mamma- och pappaledighet och delad föräldraledighet, förbättra incitamenten för den andra föräldern att ta ut föräldraledighet, ytterligare skydda föräldrar och underlätta kombinationen av avlönad sysselsättning och omsorgsansvar. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att förlänga perioderna för betald mamma- och pappaledighet i medlemsstaterna, främja icke överförbar föräldraledighet och anta åtgärder för att omfördela omsorgsansvaret inom hushållen och mellan stat och familjer.

60. Europaparlamentet betonar att otillräcklig transportinfrastruktur, brist på kollektivtrafikförbindelser och alltför dyra mobilitetslösningar utgör ett könsrelaterat strukturellt hinder för kvinnors tillgång till sysselsättning, utbildning, hälso- och sjukvård och omsorgstjänster, särskilt i landsbygdsområden, avlägsna områden och låginkomstområden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att prioritera investeringar i inkluderande, säkra, prismässigt överkomliga och hållbara transportsystem som är utformade med hänsyn till kvinnors särskilda rörlighetsmönster och behov som ett led i bredare insatser för att minska transportfattigdomen och främja territoriell jämlikhet.

61. Europaparlamentet betonar behovet av att införa en modell med ”lika försörjnings- och omsorgsansvar” i EU i syfte att skapa en jämnare könsfördelning när det gäller omsorgsansvar för alla EU-medlemsstater och inom EU-institutionerna. Parlamentet vill se ett kraftfullt främjande av pappaledighet, som infördes genom direktivet om balans mellan arbete och privatliv, och insatser för att öka medvetenheten om de nära kopplingarna mellan åtgärderna för balans mellan arbete och privatliv och könsklyftan inom vård och omsorg, som bidrar till sysselsättnings-, löne- och pensionsklyftan. Parlamentet understryker att omsorgsansvar inte får utgöra ett hinder för kvinnors karriärutveckling.

62. Europaparlamentet vill att det införs en europeisk dag för balans mellan arbete och privatliv, som ska infalla den 20 mars varje år som en symbolisk spegling av vårdagjämningens jämvikt mellan dag och natt.

Klimat, miljö och jämställdhet

63. Europaparlamentet framhåller miljöförstöringens skadliga effekter på kvinnors och flickors hälsa, särskilt effekterna av per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS), och uppmanar med kraft

kommissionen att öka medvetenheten om dessa kopplingar och att säkerställa ett samordnat helhetsgrepp på detta samband mellan klimatförändringar och jämställdhet i allt sitt arbete samt att driva igenom politik för att förhindra fortsatt miljöförstöring och den pågående nedbrytningen av kvinnors, flickors och utsatta gruppers hälsa.

64. Europaparlamentet understryker att utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken bör tolkas i vidaste mening genom ett människocentrerat angreppssätt som inkluderar de sociala, utbildningsmässiga, miljömässiga och kulturella dimensionerna samt social och klimatmässig rättvisa, och allt detta kräver starka demokratier och jämlikhet, inklusive jämställdhet. Parlamentet framhåller behovet av att genomföra agendan för kvinnor, fred och säkerhet som en central princip i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) och upprepar att all Gusp-relaterad finansiering måste ta hänsyn till detta och samtidigt ta fasta på säkerhetens bredare aspekter. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera framstegen i genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet på EU-nivå och att lägga fram sina slutsatser för rådet och parlamentet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att på grundval av utvärderingen lägga fram en uppföljande handlingsplan efter handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet 2019–2024 – och att anpassa och bygga ut den beroende på föränderliga konflikter och nya hot – samt att lägga fram åtgärder för att uppnå ett genusmedvetet ledarskap med jämn könsfördelning på EU:s beslutsnivåer. Parlamentet anser att genomförandet av FN:s resolution 1325 måste främjas genom nationella handlingsplaner för kvinnor, fred och säkerhet (NAP 1325-IV) och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka rekrytering, bibehållande och befordran av kvinnor inom nationella väpnade styrkor och civila uppdrag och att integrera jämställdhetsperspektivet i planering, beslut och genomförande av säkerhets- och försvarspolitiken.

65. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa en konsekvent och hållbar budgetering för all jämställdhetsrelaterad verksamhet inom EU:s försvars- och säkerhetssektor, i linje med EU:s handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet. Parlamentet betonar behovet av särskild finansiering för jämställdhetsrelaterade åtgärder i samband med uppdrag inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP), bland annat en särskild budgetpost för jämställdhetsrådgivare inom civila GSFP-uppdrag.

66. Europaparlamentet betonar att kriser såsom väpnade konflikter, ockupation av territorium, naturkatastrofer och humanitära kriser, energifattigdom, klimatförändringar och levnadskostnadskrisen förvärrar den befintliga ojämlikheten. Människorättsförsvarare inom feminism, hbtqi+ och SRHR som arbetar med dessa frågor måste skyddas genom specialmekanismer, särskilt i länder där demokratin

är på tillbakagång. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta med krishantering, beredskap och säkerhet i den framtida jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025.

67. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra en ny översyn av framstegen med genomförandet av den nuvarande handlingsplanen för jämställdhet (GAP III) och fortsätta med genomförandet av mekanismen för att spåra det EU-finansieringsbelopp för jämställdhet som avsatts och betalats ut i partnerländerna samt att rapportera om detta via GAP III. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att hålla uppe tempot och ambitionsnivån för genomförandet av planen, och uppmanar vidare kommissionen att inleda förberedelser för en ambitiös handlingsplan för jämställdhet efter 2027 (GAP IV) för att se till att den antas i tid, bland annat genom att avsätta tillräcklig finansiering för genomförandet av planen i det kommande förslaget till den fleråriga budgetramen 2028–2034. Parlamentet framhåller att de viktigaste principerna i GAP III – ett människorättsbaserat förhållningssätt, inklusive SRHR, intersektionalitet och ett genusförändrande förhållningssätt – bör vara en integrerad del av GAP IV, och det konkreta genomförandet av dessa bör stärkas. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka det politiska och ekonomiska stödet till jämställdhetsinitiativ och till FN-organ såsom UN Women och FN:s befolkningsfond (UNFPA), med särskilt fokus på UNFPA:s försörjningspartnerskap.

68. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inrätta en särskild stödtjänst via EU:s diplomatiska representationer i tredjeländer med ett särskilt mandat att ge stöd till kvinnorättsförsvarare och kvinnorättsorganisationer globalt för att motverka genusfientliga rörelser. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att på nytt bekräfta sitt engagemang för jämställdhet och kvinnors egenmakt globalt och att öka finansieringen av kvinnoorganisationer, särskilt i det globala syd och i regioner där jämställdheten är under attack, för att täppa till de luckor i utvecklingsbiståndet till kvinnorättsorganisationer som orsakats av nedskärningarna i biståndet från USAID (Förenta staternas byrå för internationell utveckling).

69. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att garantera samstämdhet i all intern och extern jämställdhetspolitik, närmare bestämt i den kommande jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 (GAP III och GAP IV), och att säkerställa att de samordnas med alla andra relevanta befintliga och kommande strategier, ramar och handlingsplaner, såsom EU:s strategi för personer med funktionsnedsättning 2021–2030, EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och delaktighet, EU:s strategi för brottsoffers rättigheter, strategin för hbtqi-personer och EU:s handlingsplan mot rasism. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa större öppenhet och insyn och större medverkan av berörda parter i

genomförandet av alla jämställdhetsrelaterade initiativ och att mer systematiskt involvera parlamentet i granskningen och utvärderingen av dessa åtgärder.

Skydd av civilsamhälles- och kvinnorättsorganisationer och motverkande av genusfientliga rörelser

70. Europaparlamentet noterar med oro den alarmerande ökningen av hatbrott och hatretorik mot kvinnor, hbtqi+-personer, rasminoriteter eller etniska minoriteter och andra marginaliserade grupper och framhåller kopplingen mellan försämringar av rättsstaten och de demokratiska standarderna och kränkningar av de grundläggande rättigheterna, särskilt kvinnors och minoriteters rättigheter. Parlamentet framhåller att inkonsekvent tillämpning av skyddsåtgärder i medlemsstaterna leder till otillräckligt skydd och utsätter vissa grupper för högre risk för diskriminering och våld. Parlamentet uttrycker oro över bristen på framsteg i genomförandet av jämlikhets- och antidiskrimineringslagstiftning i vissa medlemsstater och uppmanar med kraft kommissionen att ta tag i detta i den nya jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 Parlamentet välkomnar upphävandet av beslutet att dra tillbaka det övergripande antidiskrimineringsdirektivet och uppmanar med kraft medlemsstaterna att anta lagstiftningen utan dröjsmål.

71. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa en övergripande övervaknings- och ansvarsmekanism för att snabbt ta itu med den fortsatta urholkningen av demokratin, kvinnors rättigheter och jämställdheten, däribland SRHR och hbtqi+-personers rättigheter, som är tätt sammanflätade. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fasta på befintliga mekanismer för att bedöma efterlevnaden av rättsstatsprincipen eller grundläggande rättigheter och att successivt utveckla en särskild mekanism som omfattar alla unionens värden enligt artikel 2 i EU-fördraget, däribland demokrati, rättsstatsprincipen, grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter, däribland kvinnors rättigheter, med utgångspunkt i ett interinstitutionellt avtal mellan kommissionen, parlamentet och rådet som säkerställer ett enhetligt tillvägagångssätt vid den årliga övervakningen i alla medlemsstater och en tydlig koppling till konkreta unionsåtgärder i de fall då brister inte åtgärdas. Parlamentet konstaterar att alla åtgärder avsedda att motverka bakslag bör ha ett intersektionellt perspektiv. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att bedriva djupgående forskning om genusfientliga rörelser för att få djupare insikt i deras nuvarande verksamhet och finansieringsstrategier. Parlamentet betonar att förståelsen av denna dynamik är avgörande för att slå vakt om ett modernt, inkluderande och tolerant Europa.

72. Europaparlamentet framhåller med stor oro ”manosfärens” framväxt. Parlamentet understryker att algoritmer som används av sociala medieplattformar förstärker extremt kvinnofientligt innehåll.

Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att undersöka och bestraffa mycket stora onlineplattformar som inte fullgör sina skyldigheter att ta bort skadligt innehåll. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utforska de växande skillnaderna mellan unga mäns och kvinnors attityd till jämställdhet, att bedöma samhällskonsekvenserna av detta, särskilt i onlinemiljöer, och att ta fram åtgärder för att hantera och motverka framväxten av kvinnofientliga, högerextrema värderingar bland pojkar och unga män i fråga om jämställdhet och kvinnors rättigheter. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att främja övergripande, åldersanpassad sexual- och samlevnadsundervisning i skolan, stärka en kritisk mediekompetens, motverka felaktig information och desinformation om jämställdhet och ta itu med könsstereotyper. Parlamentet framhåller behovet av djupare förståelse av incelfenomenet och dess ideologi och betydelsen av förebyggande arbete genom en mer aktiv politik för att bemöta företeelsen och dess narrativ tillsammans med eventuella bakomliggande psykiska hälsoproblem och säkerhetsfrågor.

73. Europaparlamentet påminner om den oumbärliga roll som civilsamhällesorganisationer spelar i ett system med kontroller och motvikter i en välmående demokrati, särskilt kvinnorättsorganisationer och försvarare av kvinnors mänskliga rättigheter, även sådana som verkar i den humanitära sektorn, för att försvara och främja jämställdhet, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, särskilt i tider med politiska, sociala och institutionella bakslag. Parlamentet uppmanar kommissionen att erkänna, skydda, säkerställa säkerheten för och stödja civilsamhällesorganisationer, kvinnorättsorganisationer och kvinnorättsförsvarare, feministrörelser, hbtqi+-rörelser och rörelser för sexuella och reproduktiva rättigheter, som är oumbärliga när det gäller att propagera för inkluderande politiska reformer, ifrågasätta diskriminerande praxis och mobilisera olika grupper i samhället för att försvara grundläggande rättigheter i EU och globalt. Parlamentet konstaterar att de i allt högre grad är måltavlor för högerextrema och rättighetsfientliga aktörer. Parlamentet uppmanar kommissionen att som en övergripande pelare i EU:s politik och i jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 införa åtgärder och rekommendationer för att värna och stödja civilsamhällesorganisationer som arbetar med kvinnors rättigheter, jämställdhet och antidiskriminering.

74. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa hållbar och tillgänglig finansiering av kvinnorättsorganisationer, även via den nya fleråriga budgetramen, och att hålla fast vid och stärka sitt engagemang för att stödja civilsamhället, även ekonomiskt via programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden (Cerv), och se till att det förblir ett robust verktyg för hantering av framväxande hot mot rättigheter och friheter. Framför allt uppmanar parlamentet kommissionen att

behålla Cerv som ett fristående program under direkt förvaltning och att avsevärt öka dess finansiering för att tillgodose behoven hos underfinansierade civilsamhällesorganisationer och bemöta de växande hoten och angreppen mot civilsamhällets demokratiska utrymme och EU:s värden. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att behålla programmets särskilda del om jämställdhet och kvinnors rättigheter, däribland SRHR, och även särskilda delar såsom Daphne, som bör kvarstå som ett fristående program med separat budgetpost i den nya fleråriga budgetramen för att bekämpa könsrelaterat våld och diskriminering, även mot hbtqi+-personer.

75. Europaparlamentet varnar för att en betydande andel av den finansiering som driver på framväxten av genusfientliga rörelser runt om i EU kommer från utländska aktörer. Parlamentet upprepar att all finansiering måste överensstämma med unionens gemensamma värden i enlighet med artikel 2 i fördraget samt stadgan om de grundläggande rättigheterna, så att man säkerställer att det ekonomiska stödet stärker EU:s demokratiska värden. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra en översyn och revision av all nuvarande finansiering på ett genusmedvetet sätt och enligt principen om att inte vålla skada för att säkerställa att inga EU-medel går till antidemokratiska eller genusfientliga mål och projekt. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att noga övervaka genomförandet i medlemsstaterna av medel inom ramen för delad förvaltning som syftar till att främja jämställdhet och stödja det civila samhället, inbegripet icke-statliga kvinnoorganisationer, för att säkerställa att ansökningsomgångar för att erhålla sådana medel inte avsiktligt pausas eller hålls inne.

76. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka medlemsstaternas genomförande av domar från både Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens domstol, med särskilt fokus på de domar som rör jämställdhet, icke-diskriminering och minoritets rättigheter, för att säkerställa att internationella skyldigheter fullgörs i sin helhet.

Övergripande sätt att nå jämställdhet

77. Europaparlamentet efterlyser tillräcklig finansiering av EU:s jämställdhetsforskning, bland annat till EIGE och EU:s byrå för grundläggande rättigheter och genom verktyg som t.ex. projekt inom ramen för de jämställdhetsplaner som finansieras via Horisont Europa. Parlamentet efterlyser en förbättrad metod som bör identifiera inte bara mottagarna av EU-medel utan även programmens transformativa potential. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att se till att EU-medel endast beviljas projekt som är förenliga med de grundläggande rättigheterna och principerna i EU, däribland jämställdhet, tillgång till SRHR och undanröjande av könsrelaterat våld. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa en rättvis och socialt jämlik

omställning som fungerar för alla genom att utveckla en genusförändrande intersektionell strategi för att ta itu med viktiga frågor, och framhåller behovet av att ge en kraftig skjuts åt investeringarna i samhällsviktiga sociala tjänster i syfte att bidra till kvinnors självständighet, jämlikhet och frigörelse.

78. Europaparlamentet inser att många kvinnor utsätts för intersektionell ojämlikhet och diskriminering i EU, och uppmanar med kraft kommissionen att vidareutveckla tillämpningen av intersektionalitet som en övergripande princip i den nya jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 och i alla lagstiftningsrelaterade och andra åtgärder.

79. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att ta itu med intersektionalitet i all jämställdhetsrelaterad politik med vetskapen om att könsrelaterat våld och diskriminering förvärras även av andra faktorer, såsom ålder, ras, etnicitet, minoritet, funktionsnedsättning, könsidentitet och sexuell läggning, och att skärningspunkten mellan dessa faktorer skapar flera och unika former av diskriminering som kräver riktade, kontextspecifika åtgärder.

80. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa att åtgärderna omfattar hela EU:s territorium och att de tillhandahåller effektiva instrument för att hantera regionala jämställdhetsskillnader både mellan och inom EU:s medlemsstater och deras regioner. Parlamentet betonar att dessa åtgärder bör vara anpassningsbara och försedda med tillräckliga resurser för att hantera könsklyftor, med beaktande av befintliga resurser, tillgänglighet och framstegsnivå i varje region.

81. Europaparlamentet beklagar att kvinnor, trots sin vitala roll i landsbygdsområden för att hålla bygden levande och bevara ett livskraftigt jordbruk, ofta inte får ett tillräckligt erkännande för sitt bidrag och fortsatt tvingas hantera ett flertal utmaningar, t.ex. begränsade sysselsättningsmöjligheter, sämre tillgång till service, mindre utvecklad infrastruktur och underrepresentation i beslutsfattandet. Parlamentet uppmanar kommissionen att inrätta och genomföra delprogram och verksamhet som riktar sig till kvinnor på landsbygden.

Den institutionella miljön för uppnående av jämställdhet

82. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stärka och stödja rådets konstellation för jämställdhet, som samlar ministrar och statssekreterare med ansvar för jämställdhet och som arbetar med frågor om kvinnors rättigheter och jämställdhet för att tillhandahålla gemensamma och konkreta åtgärder, även via rådsordförandeskapen, och se till att jämställdhetsfrågor diskuteras på högsta politiska nivå.

83. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att övervaka och uppmuntra ett snabbt genomförande av direktivet om standarder för likabehandlingsorgan (direktiv (EU) 2024/1499) och att lägga fram en rekommendation för medlemsstaterna om standarder för deras funktionssätt och arbetsuppgifter för att underlätta ett korrekt införlivande av direktivet och säkerställa harmonisering i uppbyggnaden av likabehandlingsorgan i unionen. Parlamentet framhåller vikten av att EU ansluter sig till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, och uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att detta mål ska uppnås genom att begära ett rättsligt utlåtande från Europeiska unionens domstol.

84. Europaparlamentet lovordar EIGE:s konstruktiva samarbete och hängivna arbete, som spelar en avgörande roll i en adekvat datainsamling och analys av jämförbara uppdelade data, med forskning och rådgivning till EU-institutionerna och medlemsstaterna och med övervakning av genomförandet av jämställdhetsrelevant EU-lagstiftning i alla EU:s medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att EIGE har tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser och tillräcklig kapacitet för att kunna utföra sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Parlamentet påminner om att EIGE har haft ihållande problem med underbemanning, som ytterligare förvärrats av den kraftiga ökningen av förfrågningar om tekniskt bistånd. Parlamentet vill därför att EIGE tilldelas nya tillfälligt anställda.

85. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att aktivt samråda med och involvera kvinnor och flickor i all deras mångfald, även via organisationer som företräder dem, i förberedandet och genomförandet av jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025.

86. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att erkänna den viktiga roll för förverkligandet av jämställdhet som innehas av civilsamhällsorganisationer och aktörer på olika nivåer, såsom landsbygdssamhällen, lokala aktionsgrupper, lokala och regionala myndigheter, den akademiska världen och institutioner som Regionkommittén. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att hålla en inkluderande linje och göra alla dessa berörda parter nära involverade för att hjälpa till att nå målen för jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025.

87. Europaparlamentet framhåller betydelsen av att samarbeta med experter på området. Parlamentet uppmanar kommissionen att även se till att jämställdhetspolitiken finansieras på lämpligt sätt och stöds på lokal och regional nivå och att EU:s sammanhållnings- och återhämtningsfonder innehåller krav på tydliga jämställdhetsmål så att den regionala utvecklingen bidrar till att minska könsklyftorna i stället för att förvärra ojämlikheterna, eftersom de har ett direkt inflytande på en rad områden av betydelse för jämställdheten, såsom sysselsättning, utbildning, vård- och omsorgsinfrastruktur, hälsa,

stöd till våldsutsatta kvinnor samt genusmedveten stadsplanering och transport.

88. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att – i samarbete med EIGE och Eurostat – säkerställa och förbättra en regelbunden, tillförlitlig och adekvat insamling, rapportering och analys av jämförbara könsuppdelade data på EU- och medlemsstatsnivå. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en gemensam spårningsmetod för datainsamling när en sådan saknas, och understryker behovet av att utveckla övergripande EU-definitioner för att underlätta jämställdhetsspecifika konsekvensbedömningar på unionens politikområden. Parlamentet uppmanar kommissionen att i synnerhet förbättra datainsamlingen om förebyggande, lagföring och bestraffning av könsrelaterat våld, däribland kvinnomord, våldtäkt och annat sexuellt våld, genom registrering av omfattande och jämförbara uppgifter om både offer och förövare uppdelade på kön, åldersgrupp, relation mellan offret och förövaren och typ av brott enligt förteckningen i direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer samt, när det är möjligt, genus, könsidentitet, ras eller etniskt ursprung, sexuell läggning, könskarakteristika, funktionsnedsättning och medborgarskap, och att se till att uppgifterna ses över regelbundet och används som underlag i beslutsfattandet, resurstilldelningen och andra åtgärder som syftar till att förebygga och hantera sexuellt våld och annat könsrelaterat våld. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att samarbeta med det civila samhället för att säkerställa brottsoffrens rättigheter och utforma specifik politik.

89. Europaparlamentet framhåller att grundförutsättningen för utvecklingen av en jämställdhetspolitik är att det anslås tillräckliga resurser och att jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 genomförs.

°

° °

90. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.